

438 Disputatio XVIII. De Sacramento Eucharistiae.

sicut quando actu conficit Sacramentum confitens in fere non videatur ergo tam graviter obligari, esse in fato gratiae, ut alioquin in hoc ministerio mortaliter peccet, sed tamen ob reverentiam tanto Sacramento debitam; saltem venialiiter peccat, dummodo id contingat sine scandalo suscipientium. Ita discurrit Averla loc. cit. pro qua sententia citantur ab ipso Silvius Noguus, Cabrera, Kellisonus, Valg. Lugus, ueroj Ledefina Joan. de Cruce, Barbola, Diana, &c. alii.

74 Quinto præterea debet cavere Sacerdos, ne hoc Sacramentum ministret censura aliqua irrestitus, etiam si aliquo se reponeret in fato gratiae, alter non solum mortaliter peccare, sed etiam irregularitatem incurret, utpote cum tali impedimentoum actu Ordinis exercens, ut supra dictum est disp. 13. de censuris qu. 2. art. 2. quod tamen intelligentem est excepto casu extremitate necessitatibus ad communicandum infirmum. Dubium tamen est, an possit fidelis in casu necessitatis Eucharistiam accipere ab excommunicato, degradato, schismatico, heretico, & dubium non est de excommunicato ab Ecclesia tolerato, à quo etiam extrâ casum necessitatis Eucharistiam accipere possumus, quando commode alium habere nequimus sed tantum de excommunicato non tolerato, qualis est nominatum excommunicatus, & notiorius Clerici percursor, cum quibusdam in sacris communicare prohibemus juxta decretum Concil. Constant. Negant plures ex antiquis, pro qua sententia citari solent D. Th. Bonav. Durandus, Paludanus, Palatus, & alii Scholastici 4. d. 13. quorum fundationem est prohibito ipsa Ecclesia, qui prohibet nos cum huiusmodi hominibus in facies comunicare, ut dictum est disp. cit. à quibus non nisi Sacramenta Baptismi, & Penitentie, que sunt ad salutem necessaria in articulo mortis ex eadem Ecclesia concessione suscipere possumus. De Baptismo habetur 24. qu. 1. can. Si quem, qui despuit nos est ex D. Auguſt. lib. 1. de Baptismo contrâ Donatistis cap. 2. De peccatis quod habebat cap. Quod in se, de penitentie, & remissionibus, docetur Trid. sell. 14. cap. 7. ubi definit articulo mortis qualcumque Sacerdotes absolvere potest quocumque Penitentes, à quibuscumque peccatis; de communicatione vero, reliquaque Sacramentis nulla fit mentio. Afirmant plures ex Recensioribus, ut Soto, Suarez, Valg. Amicus, & alii, quia sententia probabiliter videtur, & conformior jam dictis disp. 13. cit. q. 2. art. 2. quorum fundationem est, quoniam eadem iura, que in articulo mortis concedunt Sacramenta penitentie ad omnibus Sacerdotibus suscipiendum, concedunt etiam viaticum, ut constat ex cap. citato Quod in se ubi Pontificis expressis verbis declarat, quod eodem verbo, que penitentiam concedit morientibus, concedit quoque viaticum.

Conformat ratione, quoniam hoc Sacramentum iure divino obligat in articulo mortis, sed Ecclesia prohibere non potest, ne hoc ius in articulo servetur, nisi solum in casu irreverentiae; nulla autem est irreverentia hoc Sacramentum in articulo mortis suscipere à nominatum excommunicato, degradato Schismatico, Heretico, aliquo sequenter, neque nos posse in articulo mortis Sacramentum Penitentie a tali Sacerdote recipere, cum eodem modo sit contra reverentiam Sacramenti penitentie, ut illud à talibus Ministris impendatur. Tandem quia eo ipso, quod Ecclesia in tal casu facultatem concedit, moribundis ad huiusmodi Ministris Sacramenta petendi, hoc ipso concedit illis quoque potestem ea ipsa Sacramenta in tali casu licite ministrandi, petere enim, & ministrare sunt correlative, unde non potest in tali casu, esse licita petitio, quin simul licita sit administratio Sacramenti, & idem nulla a parente committitur irreverentia à talibus Ministris in articulo mortis Sacramenta fulciri.

75 Ex qua doctrina facile occurrit fundamento prioris sententie, illa enim Ecclesia prohibito non se extendit ad fidèles in articulo mortis constitutos, in quo sicut licitum est

ab hujusmodi ministris accipere Sacramentum Baptismi, ut etiam Scot. docet 4. d. 5. q. 1. & penitentie, ita & Eucharistie, ut jam ostensum est. In hac tamen difficultate mini vale probatur, quod ait Amicus disp. 3. de Ministro Eucharistiam dispensante scilicet 2. in fine, cum pluribus aliis, quod quia via in præfieri potest, ut ab hujusmodi Ministris hoc Sacramentum sine scandalo aliorum administretur, aut periculo salutis ipsius suscipientis, ne in eorum erroribus, & heres, quas plerumque solent hæretici, & Schismatici in Sacramentorum administratione admiscerent, consenserat; consilium est in eo articulo mortis à communione abstineat, quam ab hujusmodi Ministris illam accipere cum tanto periculo, præterea cum hoc Sacramentum non sit ad salutem necessarium necesse est medi; Quod confirmari potest exemplo Hernemegildi filii Leovigildi Regis Visigothorum, qui potius elegit a parentibus occidi, quam ab Episcopo Ariano Eucharistiam accipere ab excommunicato, degradato, schismatico, heretico, & dubium non est de excommunicato ab Ecclesia tolerato, à quo etiam extrâ casum necessitatis Eucharistiam accipere possumus, quando commode alium habere nequimus sed tantum de excommunicato non tolerato, qualis est nominatum excommunicatus, & notiorius Clerici percursor, cum quibusdam in sacris communicare prohibemus juxta decretum Concil. Constant. Negant plures ex antiquis, pro qua sententia citari solent D. Th. Bonav. Durandus, Paludanus, Palatus, & alii Scholastici 4. d. 13. quorum fundationem est prohibito ipsa Ecclesia, qui prohibet nos cum huiusmodi hominibus in facies communicare, ut dictum est disp. cit. à quibus non nisi Sacramenta Baptismi, & Penitentie, que sunt ad salutem necessaria in articulo mortis ex eadem Ecclesia concessione suscipere possumus. De Baptismo habetur 24. qu. 1. can. Si quem, qui despuit nos est ex D. Auguſt. lib. 1. de Baptismo contrâ Donatistis cap. 2. De peccatis quod habebat cap. Quod in se, de penitentie, & remissionibus, docetur Trid. sell. 14. cap. 7. ubi definit articulo mortis qualcumque Sacerdotes absolvere potest quocumque Penitentes, à quibuscumque peccatis; de communicatione vero, reliquaque Sacramentis nulla fit mentio. Afirmant plures ex Recensioribus, ut Soto, Suarez, Valg. Amicus, & alii, quia sententia probabiliter videtur, & conformior jam dictis disp. 13. cit. q. 2. art. 2. quorum fundationem est, quoniam eadem iura, que in articulo mortis concedunt Sacramenta penitentie ad omnibus Sacerdotibus suscipiendum, concedunt etiam viaticum, ut constat ex cap. citato Quod in se ubi Pontificis expressis verbis declarat, quod eodem verbo, que penitentiam concedit morientibus, concedit quoque viaticum.

Conformat ratione, quoniam hoc Sacramentum iure divino obligat in articulo mortis, sed Ecclesia prohibere non potest, ne hoc ius in articulo servetur, nisi solum in casu irreverentiae; nulla autem est irreverentia hoc Sacramentum in articulo mortis suscipere à nominatum excommunicato, degradato Schismatico, Heretico, aliquo sequenter, neque nos posse in articulo mortis Sacramentum Penitentie a tali Sacerdote recipere, cum eodem modo sit contra reverentiam Sacramenti penitentie, ut illud à talibus Ministris impendatur. Tandem quia eo ipso, quod Ecclesia in tal casu facultatem concedit, moribundis ad huiusmodi Ministris Sacramenta petendi, hoc ipso concedit illis quoque potestem ea ipsa Sacramenta in tali casu licite ministrandi, petere enim, & ministrare sunt correlative, unde non potest in tali casu, esse licita petitio, quin simul licita sit administratio Sacramenti, & idem nulla a parente committitur irreverentia à talibus Ministris in articulo mortis Sacramenta fulciri.

75 Ex qua doctrina facile occurrit fundamento prioris sententie, illa enim Ecclesia prohibito non se extendit ad fidèles in articulo mortis constitutos, in quo sicut licitum est

DISPU.

439 DISPUTATIO XIX. DE SACRAMENTO ORDINIS.

POST disputationem de Sacramento Eucharistie, aliam agendum de Sacramento Ordinis ut potest que cum illa necessariam habet connexionem, sicutidem Ordo, seu ordinatio, ut inquit Scotus 4. d. 24. q. un. ar. 3. est institutio alicuius in gradu Ecclesie praeminenti, cui convenit aliquod ministerium circa Eucharistiam exhibendum, & septem gradus, quibus confat Ordinis Sacramentum, appellantur gradus per similitudinem, quia per eos, quasi gradus auctoritatis ad Presbyteratus dignitatem, virtute cuius homo constitutus legitimus Eucharistie minister tam quodam confectionem, quam quodam dispensationem, dicitur est disp. 24. Et quoniam plura quoque de hoc Sacramento diximus l. 4. sent. disp. 4. ad speculationem præterit (peccatoria, brevieri hanc disputationem expediemus ex dictis ibi dem, addendo alia ad moralē doctrinam attinentia ibi omisita.

QUESTIO PRIMA.

De essentia, & existentia Sacramenti Ordinis.

Nomen Ordinis, quod ex se latissimum habet significationem, ut observat Scotus loc. cit. magis in rigore accipitur pro gradu eminenti in politia, vel Communitate aliqua, & Republica, sic enim dicitur Ordo Senatorius, ordo equites, & similares, & hic ad Ecclesia usurpatum est ad significandum certum statum, & gradum personarum, qui dicitur Ordo Clericalis, nempè Ministerium, qui ad res divinas, & sacras sunt deputati, ut docet etiam Catechismus Romanus p. 2. c. 7. [Tunc etiam ad significandum ritum illum sacram, quo quisque Ministerium illorum sollemni religione conferatur, ac divino cultu, sacrifici Altaribus deputatur, & in hoc sensu finitur in presenti.]

ARTICULUS PRIMUS.

Quid sit Ordo, & an sit Sacramentum.
Quosquales.

OUamvis sit aliqua Doctorum varietas in assignanda Ordinis definitione, que potius est de nomine, quam de re, ut diximus, disp. 4. cit. qu. 1. ab initio, clarior tamen, & exactior est, quam tradit Doctor loc. cit. quod Ordo, seu ordinatio est institutio alicuius in gradu Ecclesie praeminenti, cui convenit aliquod ministerium circa Eucharistiam exhibendum facta à Ministro idoneo, certa verba proficeret, & simul cum intentione debita ministerius gradus illius aliqui signo visibili representant ex institutione divina efficaciter significans gratiam praeminentem, qui ordinatis digno aliquod ministerium exequatur. Ita Doctor loc. cit. ubi ait ex hac communione definitione proportionatiter deducit postulationes speciales Ordinis cuiuslibet; & notanter ibi dicitur præcepit circa Eucharistiam, aut igitur directe, & immediate, aut indirecte, & mediate. Primo modo deducuntur tres Ordines facili, qui dicuntur maiores, secundo modo quatuor non facili, qui dicuntur minores; primus fit tripliciter, aut Eucharistiam conficiendo, & sic est Ordo Sacerdoti, aut dispensando, & tractando in cam in vatis, & sic est Ordo Diaconatus, unde patet quod legere Evangelium non est principalis actus Diaconi, sed secundarius, aut subministrando materiam Eucharistie, & sic est Subdiaconatus, cuius etiam legere Episcopalem, est actus minus principialis, & secundarius; aliis autem quatuor Ordines minores accipiunt respectu actuum remote se habentium ad Eucharistiam, ut Doctor ibidem explicat. Quid verò spectat ad Clericalem Tonfuram, quamvis Canonizit quidam alii Ordinibus anumerandam esse arbitratur; communis tamen, & vera Theologorum sententia est, ut diximus q. 1. cit. art. 1. non est ordinis, sed distincte, & separata eam commemorat, tamquam quid prærium ad omnes Ordines cum dicit: Ut qui iam Clericale Tonfuram insigniti essent, per minores, & maiores Ordines ad Sacerdotium ascendunt, quibus verbis expresso primam Tonfuram a numero etiam ordinum Minorum excludit, & clariss adiuc in Catech. Rom. loc. cit. dicitur, Tonfuram esse tantummodo preparationem quandam ad Ordines inferiori sicut Exorcismus est preparatio ad Baptismum, & sponsalia ad Matrimonium.

4 Primo dicendum est, Ordinem esse Sacramentum novæ legis a Christo Domino institutum. Ita statuimus loc. cit. tamquam dogma fidei contra Hereticos quodam, & fati sperare ex ipsa Scriptura deducitur, nam in Evangelio Christus ordinavit Ihesus Apollinis in Sacerdotibus, & Episcopos, quando in nocte Cœme dixit illis: Hoc facite in meam commemorationem, & quando post Resurrectionem eis dixit: Accipite Spiritum Sanum, quorum remissoris peccata, remittentur eis, Iohann. 20. De Mafri Theolog. Moral.

Ec 4
6 Tertid

niſcium Ecclesiasticum ſint adapti ad uſum ſufficiens, vel aliunde habeant, unde vivere poſſint, hocque statuit Concilium antiquorum Canonum poenarum, ſuper his innovando, quia compertum fuerat coplures pluribus que in locis ad ſacros Ordines admitti, qui variis artibus, ac ſacrilicis fingebant ſe beneficium Ecclesiasticum, aut etiam facultates idoneas obtinebant. Ex quo Concilii decreto deducit Abellius ſect. 4. cit. in fine, quam graviter peccent illi, qui filio interdum, & emento patrimonii titulo, ſe Ordinibus faciis ingenerunt, aut ſtipulationes aliquas de trocodendo titulo illo, aut fructibus ejus numquam exigendis contra Concilii mentem faciunt, ne verentur Spiritui Sancto mentiri, qui hau dubie maledictionem pro benedictione experientur, ac merito formidare, nec tam indigna, & sacrilega Sacramenti fulcepcion iphis in anima perniciem, & eternamque ruinam veruantur. De quo puncto alia plura etiam videri potuerunt apud Bonacanum loc. cit. & quas poenarum incurvant.

ARTICULUS SECUNDUS.

Quinam siat hujus Sacramenti effectus.

4 *P*rimo convenient Doctores, per dignam ejusdemque Ordinis, five majoris, five minoris susceptionem confer gratiam, tunc sanctificantem, sicut fit in aliorum Sacramentorum susceptione, cum hic sit effectus omnium communis nostrum speciale, & cuiusque Ordinis proprium, que consistit in iure danda accipendi specialia quodam auxilia functionibus, & officiis uniuersisque Ordinis proportionata; per quas is, qui aliquo Ordine est initatus, ad officia illa debet, & tibi exercenda peculiari modo juvatur, & idoneus efficitur; & hac auxilia speciali Dei provisio conferuntur, non solidam in aliud ordinis susceptione. sed etiam quoties suscepimus Ordine est exercendas. Convenient ulterius per Ordinum susceptionem conferri quoque suis quodam ad sacras, & religiosas functiones cuiusque Ordinis proprias legitimè exercendas, cum ea praefit fine unusquisque Ordo conferatur, ut parer ex verbis in uniuersis que Ordinis collatione prolatis. Convenient tandem per Sacramentum Ordinis imprimitur quoque Characterem indelebilem, quod expressè definitum est in Concil. Trident. 2. cap. 3. & can. 4. & confitat ex diis dictis, de Sacramentis in generis, & ex communis sensu Ecclesie depositis Sacramentis Ordinis iterari non posse magis quam Baptismi; & hoc uidem ex impressione Characteris indelebilis provenire, unde quod ordinatos interdum deponi, vel degredari contingit ob gravia crimina perpetrata, Character Ordinis ab his non auferitur, cum sit indelebilis; sed tantum gradus, & honor, ac locum Ordinis debitis, ita ut quadrum hunc gradum, honorem, & locum instrumentum ordinandi, nec ordinandi physicè instrumenta illa teriguntur, hoc eriam suadet ratio; sicut enim ex ea parte, quia aliquis ordo conferetur per manum impositionem, opus est, ut ordinatus verè, & physicè ab ordinante tangatur, ita pariter dum Ordines conferuntur per instrumentorum portationem, necesse erit verum, & physicum contactum intercedere mandatum, & certè plana, & plena verbi illius. *Accipe* significatio id quoque exercere videtur, ut nempe p. 5, qui ordinatur, verè tangat, & hoc pacto facia instrumenta accipiat, quod enim non apprehenditur, aut tangitur, non accipitur. Notanter autem dicitur, contactum verum, & physicum *adveni* mediarum intercedere debere, quia alioquin opus non est ad valorem Ordinationis, ut ordinatus immediate tangat suis manibus sacramenta, nam etiam si id contingenter mediante alijs instrumentis, ad valorem sufficeret; in modo de facta cum materia ordinacionis Sacerdotalis sit panis, & vini, non tamem immediate tangitur ipsum vinum, sed folium calix vinum continens, sicut neque opus est ad valorem Sacramenti tangi panem immediate, sed fari est tangerem patenam, in qua continentur, ut docent Sylvester, Angelus, Sanchez, Aversa, Iambertus, Abellius, & alii Autores huius sententiae.

laciſci reputetur, & pro talibus habentur. Hic tamen occurrit aliq[ue] difficultates breviter difcutienda.

Secundo est difficultas, an omnis Ordinatio, seu quoddlibet Ordinis Sacramentum imprimat Charakterem. Negant Vazquez, & alii eximimantes aliquos Ordines non esse Sacra menta proprie dicta. Affirmante alio oppositum tenentes cum D. Thomas, & Scotio singulis ministris Ordines esse Sacra menta proprie dicta, juxta quam sententiam con sequenter affirmandum quilibet ex predictis Ordinibus Charakterem in primis dicitur, & diximus disp. 4. cit. qu. 3. ar. 3. qua sententia communior est, probabilior, & exprefse ex Concil. Trid. loc. cit. deducitur, bi⁹ cum absolute loquendo de Ordinis Sacramento dicat. Charakterem in primis, con sequenter significat, cūcūmque Sacra menta Ordinis sub ipso contento id competere.

Confirmari, quia ex communione Ecclesie sensu quolibet Confirmatio Sacramentum sit irretrahibile, ergo quilibet Charakterem imprimi, hic enim communiter confitetur esse causa irretrahibilis et Concl. Florentini decreto Eugenii III habebat ratione, quia explicari commode nequit quomodo talis fiat extensio, nisi aliquis de novo infundatur, quod si de novo fit talis qualitas, dici potius debet novus Charakter, quam priorius extensus.

Sacramento novâ legi, qui repeti non possunt; Charâctem imprimere. Nec valet quoniam responto dicentum, quod imprimitur per aliquam Ordinis Sacramenta, non esse nouum. Charakterem distinctum à Charaktere Ordinis prioris, sed prius quandam illius exceptionem. Non valet, quia non possunt fundamenta, quia non est facilius explicare, & intellegere, quomodo talis extenso fieret, quam quoniam novus character imprimatur; immo est longe difficultius, nam talis expressio abiecit aliquas qualitatis in anima impressione concepias, at illa qualitas, qua fieret extenso, operis virga copia.

Confirmatur, quia si in aliis inferioribus Ordinibus imprimitur inter infirme qualitas in eorum collatione, quae dicuntur Charakter in anima, & non est sola extenso Charakteris Ordinis prioris, supradictum est; hoc tanq; magis de Episcopatu affirmandum erit, qui est Ordo longe nobilior illis, & longe excellentior, rem ordinari assert potestatem. Tandem probatur, quia per Episcopatum nova, & distincta potestas tributur ordinario, quem non habet simplex Sacrae, & non est unius Ordino cum Sacrae, sed simpliciter ab eo diversus, licet necessario ipsi præsumponat; ergo per ipsum quoque novus imprimitur Charakter, sicut in aliis Ordinibus praecedentibus.

28 Quinto præterea est difficultas, de connexione Ordinum inter se, an scilicet, ex coram institutione sint ita connexi; ut Characteris Ordini posteriori necessario presupponatur in Ordinato impressionem Characteris prioris; & ratio dubitandi est, quia Ordines instituti sunt, tamquam gradus; ergo ex ipsa institutione fit, ut non possit ascendere ad posteriores, nisi per inferiores. *Ceterum quis eandem vel similes rationes habet.*

Caterum satis conitat ex dictis quæst. præced. & ex Scoto dicitur.

QUÆSTIO QUARTA.

Ds Sanctissimo Missa Sacrificio.

30 **Q**uoniam supa diximus primarium, & principale munus Sacerdotis esse, consecrare panem, & vinum in Corpus, & Sanguinem Christi, & hoc Sacrofanctum Eucharistia faciuntur Sacrum Deo in Misofferre, quod quidem in lege Evangelica unicum est, & singulare; nunc inquirendum est, & declarandum, an in Misofferurum, & proprium lacrimatum Deo offeratur a Sacerdote, quod breviter refolvemus ex iam dictis dis*4*4**, quis*4*4**, supponendo hic nomine *Missa* secundum communissimum, ac usitissimum illius acceptio*n*m significari actionem illam Religiosam divinitus institutam, per quam Christi Domini corpus, & sanguis consecratur, offertur, & sumitur cum sacris quibusdam ritibus ab Ecclesia praep*ar*tis.

ARTICULUS PRIMUS.

*An in Misa vorum, & propriè dictum Sacrificium Deo
offeratur, & quanam partes eius ad rationem
Sacrificii pertineant.*

31 **P**rimo, ut pateat in quo vera, & propria ratio sacrificii constat, convenienti Doctores, quod quamvis ad rationem sacrificii requiratur, ut per illud significetur interna animi nostri submissio, & supremæ Dei excellentiæ, hoc tamen non sufficit, quia in eo sacrificium convenit cum aliis actibus Religionis, adoratione namque interna animi nostri submissione profitemur, & supremam Dei excellentiæ, & majestatem, & tamen hæc veram, & propria sacrificii rationem non participari, nam sacrificium propriè dictum non modo in nullo actu puræ interno, sed neque in qualibet externo salvare potest, quia sacrificium est peculiaris actus Religionis, quo speciali quadam modo protelatur excellentiæ Dei absolutam, & gloriam his sacrificiis per eum oblationem rei exteram. Hinc Recensio-

29 Postremē et difficultas, in Charactere Episcopalis sit de
nominis Sacerdotali, pro cuius resolutione qu. 3. cit. art. 3. du-
o signavimus dicendi modos, quorum uterque probabilis est.
Primus est plurim Scissorium ex Scoio deluptum, dist. 2.
art. 2. quod si loquamus de Charactere totali, integro, &
perfecto, quem habet Episcopus, ut est Sacerdos, & Episcop-
us, esse fine dubius digniorum, quia includit alterum, & al-
iquid amplius; si vero considereremus Characterem particularis, quae
superadditur Characteri Sacerdotali in ordine ad functiones in
las, quæ soli Episcopo competunt, est omnino inferior, quia
majoris dignitatis est confidere Corpus, & Sanguinem Christi
& absolvore a peccatis, quam conferre Ordines, & Confirmationem,
aut conferare Christis, ut patet, quem dicendi modum
dom sequitur. Bellarminus of Ordine c. 6. cum pluribus aliis
Recentioribus. Alter dicendi modus afferit defendi etiam pro
Ordinem Episcopalem non solum esse excellentiorem, & nobis
horem Sacerdotali, si sumatur, quatenus illum includit, sed
aliquid superadditum; fed etiam si præcisè sumatur, aut si pa-
ret. De potentiâ absolutâ realiter illo daretur. Ratio ei-
qua verè quidem potestas conferrandi Eucharistiam est in ho-
genere supremâ, sed certe potestas Episcopalis non est ab
aliena, quinidam per se valer constitutio ipsos Sacerdotes, qui
habent conferare Eucharistiam, & per se conferunt hanc potes-
tatem illis; unde per modum causæ universalis, & superioris in or-
do quadam eminenti respectu hinc ipsum effectum, qui est con-
ferare Eucharistiam, quare ex hac parte Charactere, & ordi-
nem Episcopalem etiam per se, ac præcisè sumptus est suo modo So-
cerdotali sublimior. Ita Avera q. 1. sect. 10. cum alii Recen-
tioribus, quod estiam ante dictum Ballosilus noster 4-dit. 14. ut
apud finem questionis nullum esse inconveniens afferre
quod sicut Episcopatus est superior, & posterior ordo Sace-
dotii, ita etiam sit nobilior, quia Sacerdotium ex Episcopato
dependet, cum nullus in Sacerdotem nisi ab Episcopo ordi-
nat, & ita actus Sacerdotio virtualiter continetur in actu Epis-
copatus, & Sacerdotium in Episcopatu.

speciei, quæ est latræ, & sufficienter distinguuntur à quoqueumq[ue] alio, quod non est sacrificium per hoc enim, quod dicitur oblatio externa rei permanentis distinguuntur à laude, quæ sit verbis, & ab adoratione, quæ fit per genuflexionem; per id quod additur, cum aliqua destructione, vel immutacione rei oblate distinguuntur à simplici oblatione, per alias tandem particulas exprimitas ejus significatio in ordine ad terminum, & distinguuntur ab oblatione facta Deo medietate, ut a primis, decimis &c.

32 Secundò convenient Doctores, & Catholici omnes in
Mis.

conferatur potestas conficiendi Eucharistiam, & in alia potestas ab solvendi in Sacramento Poenitentiae: & iis conjunguntur duas materias, hoc est, duo signa visibilia propria, formæ primæ traditio calicis, & patens cum hostia; secundæ formæ impositio manus Episcopi super caput ordinandi, ut sic Episcopus concorditer agat cum Summe Episcopo Christo, qui prius conciliati potestatis Apostoli tam conficiendi Eucharistiam, quam ab solvendi à peccatis.

¹⁴ Ex qua doctrina desumitur unicum hujus assertoris fundatum, nam in Sacerdotio perfecto duplex reperitur potestas, una est in corpus Christi naturale, & physicum, qua quis constitutus potens Eucharistiam conficeret; altera est in corpus Christi mysticum, sed moralis, quia qui potest peccata fidelium remittere, & Sacramenta Poenitentiae, atque Extrema Unctionis ministrare, & utraque potestas pertinet formaliter ad eundem Ordinem Sacerdotii, ut expressis verbis docet. Scotus I. c. l. lit. G. ubi ait, quod utraque potestas, scilicet, in corpus Christi verum, & mysticum committitur cuilibet Sacerdoti completere ordinato, & quod utraque potestas integrat totum Ordinem Sacerdotii, & iste posterior praesupponit illam priorem in subiecto necessitate Ordinis; si ergo haec duae potestates sunt ita essentialiter connexæ necessitate Ordinis, & de jure divino, falsum est manum impositio per quam traditur secunda Potestas, esse ceremoniam tantum accidentalem, & necessariam solum necessitate preceptæ, quia non est perfectæ, & complete Sacerdos, qui utramque potestatem non habet. Fundamenta vero utriusque extremae sententiae vide soluta loc. c. Ex his pater prima, & principia Sacerdotis officia, quæ ei de jure divino, & ex vi institutionis convenientia, & quæ sunt ei ita propria, & annexa, ut nec validæ, nec licite exerceri possint ab alio quocunque non ordinato Sacerdotes patet inquit; hac esse nimis sacramentare panem, & vinum in Corpus, & Sanguinem Christi, sive offerre hoc Sacramentum, quod in lege Evangelica est unicum, & singulare item à peccatis absolvere, quod est Sacramentum Poenitentiae ministrare, denum probetur etiam Extrema Unctionis Sacramentum. Alia quædam minus precipita addolent, quæ in Pontificali videri possunt.

¹⁵ Quin tandem de Episcopatu loquendo aliqui dicunt triplicem esse materiam partem Episcopatus, triplicem item formam partiam. Prima illius materia partialis est impositione manuum à tribus Episcopis super caput illius, qui in Episcopum ordinatur; forma ei correspondens, sunt haec verba ab illis tribus simul prolatæ: *Accipit Spiritum Sanctum*. Secunda materia partialis est unicæ opere, & manum ipsius electi in Episcopum facta per consecrationem Episcopi, forma ei respondens, sunt verba, quæ in ipsaunctione a consecrator Episcopo proferuntur. Tertia denique partialis materia est traditio baculi pastoralis, annuli, & libri Evangeliorum; forma ei respondens sunt verba, quæ in ipsa traditione consecrator Episcopus profert, ita Abell. c. Iainberto, & alii cap. 7. de Sacram. Ordinis f. 2. Ceterum, ut diximus quæ, cit. ar. 2. in fine communior, & probabilior opinio est, haec ordinationem essentialiter, & adequate confidere in manum impositione, tamquam in materia, & verbis, quæ in illa dicuntur, tamquam forma: *Accipit Spiritum Sanctum*, quæ sit sine verba generalia, hic, & nunc deontant Apofolicam dignitatem, quæ creatus Episcopus in Ecclesia refulget; ita Bellarm. Valq. Layman, Averla, Capensis, Bernal, & alii passim, & ita quidem ex Scriptura deducitur, ubi Apofolus ordinationem Timothei per manum impositionem nominabat, & eodem modo antiqui P. P. locutus sunt, nominantes consecrationem Episcopalem per manum impositionem, quorum testimonia adducunt Auctores relati. Ex quo deducitur unicæ opere, & manum, & verba illa: *Ungatur, & conficeretur caput suum calice benedictione*. Et ad essentiam hujus ordinationis non pertinet, quia id etiam videmus in multis ceremoniis Baptismi, Presbyteratus, & que sunt fulmmodo Sacramentalia, non Sacramenta, neque partes Sacramentorum esse tales subiectam adveniendum est Episcopum posse ex dispensatione Summi Pontificis conferre Ordines minores, ex eo constat, quod Abbas Regulares suis subditis primæ Tonuram, & quatuor minores ex concessione Summi Pontificis conferre possunt, ut habetur cap. *Quoniam*, dist. 96. & cap. *Cum contingat extra de statu, & qualitatibus ordinandorum, & etiam ex Concilio Tridentino* f. 13. cap. 21. de Reformat. De Diaconatu autem, & Subdiaconatu Doctores non conveniunt antiquiores enim communiter negant hos Ordines à simplici Sacerdote conferri posse, etiam ex concessione Summi Pontificis, nam jure divino determinatus videtur minister faci Ordinis, ita docet Asteanus loc. cit. cum D. Th. 4. dist. 25. qu. 1. ar. 1. & sequuntur Bellermus, Henriquez, Covaruvias, Suares, Fornarius, Bonacina, & alii plures. Affirmant alii, ut Abellius loc. c. quod probat ex privilegio per Innocentium VIII. Anno Domini 1488.

Abba-

re & consecrare Tempa, & altaria, & vas ad Sacrificium Eu- charistie defervientia, scilicet, calicem, & patenam; Campanas quoque pulsantes ad divina officia; Virgines, & Moniales, tamquam Christi Sponsas, qui omnes sacri ritus in Pontificali Romano latè describuntur.

QUESTIO SECUNDA.

De Ministro, & Successore Sacramenti Ordinis,
ac ejus effectibus.

Dclaratis, quæ pertinent ad efficiendum hujus Sacramenti in precedentibus questione, in præfenti agendum est de Ministro, & successore hoc Sacramentum, & declarandum, quis legitime Sacramentum Ordinis conficeret, & quis item illud suscipere posset, & quænam qualitates, seu dispositiones requirantur in illis, qui ad Ordines sunt promovendi, & tandem, quinam sint hujus Sacramenti effectus, quod breviter duobus articulis sequentibus expediemus.

ARTICULUS PRIMUS.

Quis Sacramentum Ordinis conficeret, & quis illud suscipere posset.

Primo, quod spectat ad primam, quæstionem partem, certum est, ac de fide Ordinariis hujus Sacramenti ministerium est solum Episcopum, ut constat ex Concil. Flor. in decreto. Eugenii, & Trid. f. 13. cap. 4. ac etiam ex perpetua Ecclesiæ traditione, & pluribus SS. Patrum testimoniorum probant. Aste. not. lib. 6. cit. ar. 1. ubi etiam rationem congruam hujus divinae institutionis adducit ex D. Bonav. 4. dist. 25. qu. 1. art. 1. quia sicut ad solum principem pertinet, non tantum ordinare in exercitu virorum bellatorum, sed etiam Duxes exercitus; sic & ad Episcopos solos, qui sunt in Ecclesia Principes non tantum ordinare homines ad certandum contrâ fidei perfectorum audacter confidendo fidem Christi; quod sit per Sacramentum Confirmationis, sed etiam confidere Duxes exercitus Ecclesiæ, qui faciunt confidendo Sacramentum Ordinis; sed difficultas est, an omnis, & quilibet Episcopus, etiam excommunicatus, aut hereticus, vel degradatus possit ordinare; & communiter affirmativa respondent cum D. Bonav. loc. cit. & Scote, ac Riccardo ibidem, ac etiam Asteanus loc. cit. fundamentum est, quia sicut potestas conficerandi a charactere Sacerdotali dependet, ita potest ordinandi fundamentaliter, & essentialiter a charactere dependet Episcopalis, cum ipsa ordinatio sit per modum cœlularum confectionis, character autem illæ quæ in Episcopis, ac in Sacerdotibus est indelebilis; ergo non potest etiam restituere Episcopum, etiam excommunicatus, vel interdicti, vel infelix, aut privatus Episcopatus, qui adhuc characterem retinent Episcopalem, cui annexitus prædicta potestas Ordines conferendi. Quamvis autem talis ordinatio est valida, adhuc tamen est illæ, ut enim Episcopus non modo validæ, sed etiam licite Ordines conferat, ab omnibus censuris, & impedimentis Canonico immuniis debet, alioquin illicite conferret, & ordinatus ab excommunicato vitando suspenzionem incurrit, ut patet ex dictis de Censuris, Ita Vazquez, Coninchus, Bonacina, Henriquez Fornarius, Soto, Abell. & ali communiter.

¹⁶ Secundo, est difficultas, an ex commissione Summi Pontificis possit aliquis alius ab Episcopo conferre Ordines; & convenient Doctores ex dispensatione Summi Pontificis simplicem Sacerdotem Ordines minores conferre posse, non autem aliquem non Sacerdotem; & ratio est, quia collatio Ordinum est ad Ordines, actus autem Ordinis non potest exerceri ab eo qui caret Ordine; quod autem simplex Sacerdos possit ex dispensatione Summi Pontificis conferre Ordines minores, ex eo constat, quod Abbas Regulares suis subditis primæ Tonuram, & quatuor minores ex concessione Summi Pontificis conferre possunt, ut habetur cap. *Quoniam*, dist. 96. & cap. *Cum contingat extra de statu, & qualitatibus ordinandorum, & etiam ex Concilio Tridentino* f. 13. cap. 21. de Reformat. De Diaconatu autem, & Subdiaconatu Doctores non conveniunt antiquiores enim communiter negant hos Ordines à simplici Sacerdote conferri posse, etiam ex concessione Summi Pontificis, nam jure divino determinatus videtur minister faci Ordinis, ita docet Asteanus loc. cit. cum D. Th. 4. dist. 25. qu. 1. ar. 1. & sequuntur Bellermus, Henriquez, Covaruvias, Suares, Fornarius, Bonacina, & alii plures. Affirmant alii, ut Abellius loc. c. quod probat ex privilegio per Innocentium VIII. Anno Domini 1488.

QUESTIO II. Articulus I.

443

Abbatis Cisterciensibus concessio, ut quibuscumque Monachis sui Ordinis Subdiaconatum, & Diaconatum, conferre possint. Hoc fatem certum esse debet de Presbyteratu, ut etiam Abellius ipse concedit, cum enim nullum exter familiis privilegi exemplum, nec ulli simplici Sacerdoti, quamvis in maxime dignitate constituto, Summus Pontifex concesserit unquam facultatem ordinandi Sacerdotes, hinc consequenter inferendum est, ejusmodi facultatem ita follis Episcopo competere, & convenire, ut nullis ali delegari, aut committi possit. Quod tandem spectat ad Episcopatum, quamvis ut supra dictum sit, & habetur in Pontificali Rom. ad consecrandum Episcopum, tres Episcopi jure communis requirantur, potest nihilominus Pontifex dispensare, & quemam qualitates, seu dispositiones requirantur in illis, qui ad Ordines sunt promovendi, & tandem, quinam sint hujus Sacramenti effectus, quod breviter duobus articulis sequentibus expediemus.

Articulus secundus, ut aliam quæstionem conveniunt communiter Doctores, solos masculos esse Sacramenti Ordinis capaces, ita enim conflat ex perpetua Ecclesiæ traditione, & colligitor ex Apostolo I. Timoth. 2. ubi prohibet mulierem in virum dominari, & 1. Corinth. 12. iubet effunditam nec permitte ei in Ecclesia loqui, vel docere, qui vero ad Ordines promovent, preminentiam accipiunt, ac potestem in aliis; & cap. *Newa quadam*, de poenitentia, & remissione, dicit multum facie ordinacionis esse ad eum incapacem, ut ne quidem Sanctissima Virginis Deipara, quæ tameam universis Apostolis longe dignior, & eminenter fuit, claves Regni Coelorum tradidit. Nec obstat, quod ex antiquis Canonibus confiter in Ecclesia primitiva fuisse Diaconissas, Presbyteras, Ostiarias, &c. sic enim dicebantur, non quia illo Ordine fuerint insignitas, sed quia erant uxores Diaconorum, vel Presbyterorum, vel quia deputata erant quædam officia, & munia exteriora præsumptuosa erant in sexum femininem; non esse subiectum hujus Sacramenti idoneum. Ut autem masculi validi ordinentur, debent esse baptizati, quia Character Ordinis praesupponit de necessitate Characterem Baptismi, ut constat ex cap. *Venient*, de Presbytero non baptizato, ubi dicitur, quod fundamento nouo existente, nihil potest supercedi, Baptismus autem est fundatum, & janua omnium Sacramentorum, & id est sine Baptismo, nec Ordo, nec alius Sacramentum valide suscipiunt, deinde si quis non baptizatus credens se esse baptizatum, ad Ordines accedit, & ad Sacerdotium promovetur, talis non est Sacerdos nisi Sacramentum Eucharistia confite potest, nec in foro potestentiali absolvitur. Unde talis in Presbyterum ordinatus, si se deprehenderit non esse baptizatum, debet baptizari, & iterato ordinari, ut capite citato, & referat Asteanus lib. 6. cit. ar. 4. ex D. Bonav. 4. d. 4. par. 2. qu. 1. art. 3. & D. Th. ibidem. Si vero masculus fuerit baptizatus, est subiectum Ordinis capax, quamvis sit infans, & carens uero ratione, ut habetur cap. *Ante* minoribus Ordinibus servari debet testatur in Navar. Major. Menoch. Reginald. & alii apud Bonac. loc. c. qui tamen advertunt interititia non esse mathematicè comparanda, sed moraliter, & iuxta ritum Ecclesiæ, nimis ab una Quadragesima ad aliam, à Pentecoste, ad Pentecostem, quanvis inter primam, & secundam Pentecostes solemitatem diuidentur, & tempore ordinandorum. Sexta condicio est, ut ordinandus non est nisi clavis, ut Barbosa declarat ex Cardinal. Congreg. f. 23. cap. 11. post tamen Episcopum in illis temporibus interititia ex ea causa rationabiliter dispensare, & omnes etiam minores Ordines simili, & eodem die conferre, non vero duos maiores, neque etiam ipsos minores simul cum aliquo maiorib[us] absque Summi Pontificis dispensatione cap. *Dilectus*, de temporibus ordinandorum. Sexta condicio est, ut ordinandus nonnullo censo vinculo fit innodatus, præsumt excommunicatio, si quidem excommunicato Sacramentorum suscepimus, siquidem excommunicato Sacramentorum suscepimus, ut patet ex dictis de censuris; item, ut nulla etiam sit irregularitate impeditus, irregularitas enim est inhabilitas ad Ordines suscipiendos unde spurius licet non potest Ordines suscipere, neque ex eius delicta membrorum integritate, ut causens nalo, vel digitis ad hostiam elevandam, vel perfringendam necessariis, vel manus habens instabiles, & tremulas, ita periculum adit effusionis Sanguinis in elevando Calice, nec tandem qui ad mortem alterius cooperatur est, licet ad Ordines adscripti sunt, cum Ordinis dedecore mendicare, aut fordidum aliquem quædam exercere, statutus S. Synodus, ne quis deinceps Clericus facultas, quamvis alios sit donec moribus, scientia, ac erat ad sacros Ordines promovetur, nisi prius legitime confiteretur, cum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victimam honeste sufficiat, pacifice possidere, aut patrimonium, vel pensionem verè ab eis obtineri, taliaque esse, quæ iis ad vitam sustentandam satis sint, atque illa, deinceps sine licencia Episcopi suscepimus, ut observat Bonac. loc. cit. cum Toledo, Fornario,

& alii DD. communiter ab ipso cit.

²¹ Quartu[m], ad hoc Sacramentum Ordinis non tantum validè sed etiam licite recipiendum, alio quoque requiriunt conditiones. Prima est, ut suscipiens hoc Sacramentum sit confirmatus, quia licet Ordo non supponat necessarii Characterem Confirmationis, & Eucharistiam, quæ infantibus olim etiam Confabatur, ut enim rationis lumen requiri videat in suscipientibus Sacramenta, quæ consistunt in aliquo actu ipsius suscipientis, sicut est Matrimonium, quod consistit in mutuo contractu confitentis, & Poenitentia, ad quam necessariis est confessio, & confessionis, qui sunt actus Poenitentis; non est autem necessarius rationis usus in suscipiente Sacramenta, per quæ datur aliqua potestas, quæ est prior actu, quale est in proprio. Sacramentum. Ita Bon. dist. 8. qu. un. punct. 5. & alii DD. communiter ab ipso cit.

²² Denique praefatis conditionibus, & dispositionibus ad sacros Ordines requisitus addenda est adhuc una, quam validè includat Concil. Trid. f. 22. c. 2. de Reform. ut nimis habeat titulum, quando ad factos Ordines promoverat. Cum enim non deceat, ut Concilium loquitur, eos qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinis dedecore mendicare, aut fordidum aliquem quædam exercere, statutus S. Synodus, ne quis deinceps Clericus facultas, quamvis alios sit donec moribus, scientia, ac erat ad sacros Ordines promovetur, nisi prius legitime confiteretur, cum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victimam honeste sufficiat, pacifice possidere, aut patrimonium, vel pensionem verè ab eis obtineri, taliaque esse, quæ iis ad vitam sustentandam satis sint, atque illa, deinceps sine licencia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint donec ha-

6. Tertio dicendum est, non tantum Ordinem in genere, sed etiam in particulari unumquemque Ordinem Ecclesie huiusmodi esse Sacramentum; ita statuimus disp. 4. cit. quæst. 2. art. 1. cum communis, ac retinenda Theologorum ac Canonistarum sententia, & probatur auctum primò de illis omnibus Ordinibus in genere ex Concil. Trident. citat. c. 2. ubi cum omnes septem Ordines enumeraret, eodemque semper in Ecclesia fuisse dixisset, cap. 4. & potea absolute definit Ordinem esse Sacramentum abusque ulla restrictione ad majores Ordines, aut minorum exclusione, unde deducitur secundum eius mentem omnes septem Ordines universaliter loquendo habere veram Sacramentum rationem, & à Christo Domine institutos fuisse. Nec obstat, quod tres tantum maiores Ordines dicantur sacri, quia ut cum Ilamberto observat Abellius, c. 7. de Sacramento Ordinis sec. 1. non sicut vocantur, qualis folis illatio Sacramenti competit, sed quia folis illis votum continentur annexum est. Denique de singulis istam in particulari probatur. L. ut ibi videri potest, quare sola remanet difficultas, quomodo predicti Ordines unum constituant Sacramentum; si enim singuli rationes Sacramenti participant, sequitur plura esse Sacramenta, quam septem, at haec quoque difficultas soluta est disp. citat. q. 1. art. 1. in fine ex Scoto d. 2. cit. quæst. 4. ubi docet duas unitates his septem Ordinibus tribui posse. Prima est unitas generis pro quaque aed quod omnia sit usum Sacramentum in genere propinquum, non remoto; quod declarat species virtutum moralium, nam Justitia, Fortitudo, & Temperantia sunt tria genera virtutum, quorum unumquodque sub se varias continet virtutes species, & etiam omnes illæ tres virtutes continentur sub uno genere communi, quod est virtus moralis; sic igitur pariter in proposito illi septem Ordines sunt unus Sacramentum unitate generis propinquum, quod est Ordo, & est genus subalternum, quod respectu Sacramenti, in communione ad supremum Ecclesiæ Sacramenta est species, est vero genus respectu illorum septem specierum Ordinum, seu Ordinationum sub illo contentorum, quod Ordo sacerdotum appellatur, & est supremum Sacramentum, quoniam solutionem amplectitur Bellarminus lib. 1. de Sacramento Ordinis cap. 8. & alii Recentiores passim, dum inquit, quod quavis singuli Ordines rationem Sacramenti habeant, unum tamen in genere Sacramentum simul constitutum, quod sufficit, ut Ordo dicatur unum generis Sacramentum, quod sub se diversas continent species. Alia unitas, quæ his etiam septem Ordinibus tribui potest, est unitas Ordinis, & cuiusdam connexionem, quam habent inter se, & ad Sacerdotium, qui est supremus Ordo, ad quem alii ordinantur, quatenus in Clericis assumendum prius debet primâ Tonitram recipere, deinde Ollarium, & sic deinceps gradus, utrumque ad Sacerdotium, quamvis haec gradus non si simpliciter necessitate Sacramenti, sed tantum precepti Beccafisti, ut loco citato, diximus. Addit tamen Doctor hanc unitatem Ordinis, & Subordinationis non esse illam, propter illam, vel ordinatio est unum Sacramentum, sed magis esse unitatem, priorem jam assignata munirum generis propinquum.

7. Quarto dicendum est, Episcopatum quoque esse Ordinem propter dictum ab omnibus enumeratis distinctum etiam à Sacerdotio. Ita statuimus cum communiori in Schol. q. 1. cit. a. 1. n. 8. in quam etiam magis Doctor inclinare videtur loc. c. art. 2. & expresse deducitur ex Concil. Trid. sess. 23. cap. 4. ubi declarat pater ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc Hierarchicum ordinem præcipue pertinet, & postos, sicut idem Apostolus ait, à Spiritu Sancto regere Ecclesiæ Dei, eoque Presbyteris superioribus, ac Sacramentum Confirmationis conferre, & paulo post addit docet in super Sacra Synodus in ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & ceterorum Ordinum, &c. Itaque Concilium docet Episcopos ad Hierarchicum Ordinem pertinere, pater ceteros Ecclesiasticos gradus, per quos utique ceteros ordines intelligi facit deinde mentionem de Ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & ceterorum ordinum; quare sicut ordinatio Sacerdotum, & aliorum Ordinum est Sacramentum Ordinis, ita & ordinatio Episcoporum; sed potestas data per ordinacionem, quæ est Sacramentum, est Ordo proprius dictus; ergo & Episcopatus quoque erit talis Ordo, & ab aliis distinctus, quia Concilium illum enumerat, ut ab aliis condistinctum. Cui veritati suffragantur etiam SS. Patres, qui Episcopatum Ordinem vocant; ut S. Anacletus epist. 3. cap. 2. S. Cajus epist. ad Felicem Episcopum, & S. Ambrofus lib. 3. de Sacramentis cap. 1. suffragant etiam ratio, quia Episcopatus est gradus, quidam præminentis in Ecclesiæ & potestas quamdam ad actus Sacramentales, qui nullo modo convenienter ceteris Ordinibus, ut ad actus ordinandi Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi similiiter ad actum confirmandi, & conficiendi

ARTICULUS SECUNDUS.

Quæst. 1. Forma Sacramenti Ordinis, & quæst. 2. Forma singulorum.

10. Primum dicendum est, materiam remotam Sacramenti Ordinis in generali esse remillam, quæ ab Episcopo traditur sufficienti aliquem Ordinem, proximan vero esse illius rei traditionem, formam denique in verbis illis cōsiderare ab Episcopo prolatam, quibus exprimitur potestas Ordinis, qui cō-

ferens. Tum quia non minus videtur necessaria in Ecclesia aliquis Ordo respectu actuum Sacramentalium per se, & magna nobilium abusque comparatione, quam respectu Sacramentum per accidens, & indirecte, ac minus nobilium; sed plenum est quid actus illi, ad quos disponit gradus Episcopi, vel Episcopatus sunt per Sacramentales, & valde nobiliores, & excellentes actibus, ad quos disponunt omnes alii Ordines & Sacerdotio, quamplyres enim sunt indirecte tantum Sacramentales, sicut actus Subdiaconi, quatuor minorum Ordinum; ergo, &c. Et fanè omnino absurdum videtur, quod Ordines minores, ut etiam Diaconi, & Subdiaconi sint Ordines propriæ dicti, & non Episcopatus, cum hæc potestis longe excellenter illis.

8. Quinto, etiam addendum est, Episcopatum non ita a Sacerdotio distinguit, sicut alii Ordines inter se distinguntur. Ita quoque statuimus loc. cit. cum communione sententia à Sacerdotio Episcopatum distinguunt, & deducunt ex Scoto loc. cit. alii videri potest, quare sola remanet difficultas, quomodo predicti Ordines unum constituant Sacramentum; si enim singuli rationes Sacramenti participant, sequitur plura esse Sacramenta, quam septem, at haec quoque difficultas soluta est disp. citat. q. 1. art. 1. in fine ex Scoto d. 2. cit. quæst. 4. ubi docet duas unitates his septem Ordinibus tribui posse. Prima est unitas generis pro quaque aed quod omnia sit usum Sacramentum in genere propinquum, non remoto; quod declarat species virtutum moralium, nam Justitia, Fortitudo, & Temperantia sunt tria genera virtutum, quorum unumquodque sub se varias continet virtutes species, & etiam omnes illæ tres virtutes continentur sub uno genere communi, quod est virtus moralis; sic igitur pariter in proposito illi septem Ordines sunt unus Sacramentum unitate generis propinquum, quod est Ordo, & est genus subalternum, quod respectu Sacramenti, in communione ad supremum Ecclesiæ Sacramenta est species, est vero genus respectu illorum septem specierum Ordinum, seu Ordinationum sub illo contentorum, quod Ordo sacerdotum appellatur, & est supremum Sacramentum, quoniam solutionem amplectitur Bellarminus lib. 1. de Sacramento Ordinis cap. 8. & alii Recentiores passim, dum inquit, quod quavis singuli Ordines rationem Sacramenti habeant, unum tamen in genere Sacramentum simul constitutum, quod sufficit, ut Ordo dicatur unum generis Sacramentum, quod sub se diversas continent species. Alia unitas, quæ his etiam septem Ordinibus tribui potest, est unitas Ordinis, & cuiusdam connexionem, quam habent inter se, & ad Sacerdotium, qui est supremus Ordo, ad quem alii ordinantur, quatenus in Clericis assumendum prius debet primâ Tonitram recipere, deinde Ollarium, & sic deinceps gradus, utrumque ad Sacerdotium, quamvis haec gradus non si simpliciter necessitate Sacramenti, sed tantum precepti Beccafisti, ut loco citato, diximus. Addit tamen Doctor hanc unitatem Ordinis, & Subordinationis non esse illam, propter illam, vel ordinatio est unum Sacramentum, sed magis esse unitatem, priorem jam assignata munirum generis propinquum.

9. Dices communis & antiqua Ecclesiæ traditione haber, quod sint tantum actus Ordinibus Ecclesiastici, vel ergo Episcopatus in generali non debet Ordo, vel sicut non diffiniatur a Sacerdotio. Ad hanc instantiam Auctores afferentes Episcopatus esse Ordinem propriæ dictum, & ab Ordine Sacerdotio simpliciter dividendum, gratis concedunt Ordines esse plures, quam septem, & quando septem communiter agnoscunt, & enumerantur, autem sermones esse de Ordinibus ad Sacerdotium requisitis, & Concilia illis septem praefitūrū mentionem facile quia supponerent fatus notum esse, Episcopatus esse ordinem particularem, à reliquo distinctum. Melius tamen respondetur, ut dictum est loc. cit. optimè in Ecclesia assignari, & retinere numerum Ordinum septem, quorum septimus supremus, & ultimus dicatur Ordo Sacerdotii; ita tamen, ut hic ultimo Ordo amplè sumatur, & nonnam Sacerdotii, non tantum pro potestate conferandi, sed etiam valide conferendi illa Sacramenta, que requiriunt ministrum conferendū; ac deinde hoc præster ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc Hierarchicum ordinem præcipue pertinet, & postos, sicut idem Apostolus ait, à Spiritu Sancto regere Ecclesiæ Dei, eoque Presbyteris superioribus, ac Sacramentum Confirmationis conferre, & paulo post addit docet in super Sacra Synodus in ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & ceterorum Ordinum, &c. Ita sicut ordinatio Sacerdotum, & aliorum Ordinum est Sacramentum Ordinis, ita & ordinatio Episcoporum; sed potestas data per ordinacionem, quæ est Sacramentum, est Ordo proprius dictus; ergo & Episcopatus quoque erit talis Ordo, & ab aliis distinctus, quia Concilium illum enumerat, ut ab aliis condistinctum. Cui veritati suffragantur etiam SS. Patres, qui Episcopatum Ordinem vocant; ut S. Anacletus epist. 3. cap. 2. S. Cajus epist. ad Felicem Episcopum, & S. Ambrofus lib. 3. de Sacramentis cap. 1. suffragant etiam ratio, quia Episcopatus est gradus, quidam præminentis in Ecclesiæ & potestas quamdam ad actus Sacramentales, qui nullo modo convenienter ceteris Ordinibus, ut ad actus ordinandi Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi similiiter ad actum confirmandi, & conficiendi

Quæstio I. Articulus II.

441

serunt. Ita Doctores communiter, & constat ex Concil. Carthag. & ex Florent. in decreto Eugenii, ubi dicunt materiam Sacramenti Ordinis esse remillam, cuius traditione conferunt Ordo, formam verē esse verba, quæ ab Episcopo in hujusmodi traditione proferuntur; loquendo verē de materia, & forma singularium Ordinum in particulari recolendum est, quod diximus dict. 4. cit. quæst. 3. ab initio Christum Dominum non determinasse in omnibus Sacramentis æquale speciem rei ponendam, pro materia; in aliquibus enim non determinavit rem ponendam, vel exhibetalem talem secundum speciem infinitam, sed solum per se designavit in materia alius signi exteriori positionem, vel traditionem externam alius signi sensibilis aptum, ut per seipsum significaret talis effectus Sacramentalis, relinquendo Ecclesiæ determinationem magis specialem rei adhibendam. Quod præterit patet in exemplo Confessionis Sacramentalis, nam pro materia Sacramenti ponentiam instituta est materia missæ peccatorum sensibili; quomodo cumque hoc contingat, sive enim haec manifestatio fiat sensibili per verba, sive per solidos nutus et sufficiens, quia tale signum externum confessio peccatorum habet substantiam signi à Christo instituti, atque ita dicendum est in praefatione de Sacramento Ordinis, quod Christus pro materia quorundam Ordinum instituit traditionem aliecius rei accommodadat significandum talis Ordinis ministerium, potestem, & gratiam; non tamen designavit ipse rem numero, vel specie determinatam, sed speciem ejus rei determinationem Ecclesiæ reliquit, ut hæc opportune determinaret talentum istam, vel illam est tradendam, ubi v. g. liberum, vel vas, cæcum, vel candelabrum, vel utrumque, & plane id ipsa experientia docet, quia non solum ipse Christus illum material non adhibuit, quia facta in collatione Ordinum adhiberi solet, sed nec etiam Apolloli illum ab initio adhibebant; sicutque tunc temporis ab Ecclesiæ primordio nec liber Evangeliorum, nec Epifoliarum exstabat, cuius traditio est materia aliecius Ordinis de facto. Verum quia in his Ordinationibus quoque traditur ab Episcopo duplex materia, & profert duplex formam, insurgit dubitum si similares procedant, quenam illam sit materia, & forma essentialis, in qua dubitatione pariter sunt opiniones, duæ extremitates afferentes uam, vel alteram materialem, & formam dumtaxat esse essentialem, & tertia media alterem materialem, & formam in his Ordinationibus Subdiaconus, & Diaconus in duplice parte confitent, & ex utræque coalesceant; unde materia Subdiaconus constituit in traditione Calicis vacui, & patenæ vacui, & simili in traditione libri Epifoliarum; formam verē in verbis, quibus utræque traditio fit ab Episcopo. Et simili Ordinationem Diaconus adæquata constituit in utræque parte, scilicet, in impositione manus, & libri Evangeliorum traditione cum suis verbis, quæ in utræque dicuntur; & ex utræque ratione inquit integrum completi materialia, & ex utræque prolatione integrum formam; quam sencientiam doctores Sanchez, Henricus, Bellarmus, Lugo, Conchus, Bernal, Avera, Capensis, & alii Recentiores coniuncte, & latè defendimus loc. cit. ut probabilitorem, ut ibi videat potest.

11. Secundo igitur ad singulos Ordines in particulari descendendo in assignanda materia, & forma cujuscumque Ordinis, ac eorumdem offici procedemus iuxta Scoti doctrinam 4. dist. 24. quæst. 1. & ea que habentur in Concilio Carraginensi cit. & in Pontificali Romano, ut secundum quæst. 3. cit. art. 1. Itaque materia ordinationis Ostiarium est traditio clavium Temporis per manus Episcopi forma verē fune verba illa, quibus utitur consecranti, quando illas porrigit; ex quo patet officium Ostiarium est aperi- & claudere portas Ecclesiæ ad ingressum fidem, & ad custodiā sacramentorum. Materia, & forma Sacramenti, quo confertur Ordo Lectoriatus est porrectio, vel traditio Codicis, de quo ordinandi legere debent, & verba, quæ proferuntur ab Episcopo Codicem tradendo, unde Lectoriatus officium est legere ad populus lectiones sacras, sive simpliciter recitando, sive cantando. Materia, & forma Exorcistatus est traditio libri exorcismorum ad expellendos Demones ab obsessis, & verba, quæ tum ab Episcopo proferuntur, quibus ordinans dat ei potestatem ad expellendos Demones, & hoc est peculiaris officium Exorcistatus. Materia, & forma Acolythus est traditio Cerei extinci, & urecoli cum uero cum uerbis, que tum Episcopus proferit. Ex quo sequitur duplex etiam articulus in dicta duplice Ordinationis parte significandum, unum est lumina accendere, & deferre, & cum his Sacerdoti assistere ad Eucharistie Sacrificium. Alterum est preparare, & portigere urecoli cum uino, & aqua ad idem Sacrifici una peragendum, id est urecoli, cum uino, & aqua subdiaconi preparare. Unde quia hic concurrent duæ materie, & duæ formæ, dubitari solet, quenam carum sit de essentia, & in qua parte confitit propria hac Ordinatio. Alii volunt confitent in priori illa parte, scilicet in traditione Cerei cum suis verbis, qui tunc videtur officium hujus Ordinis praecipuum, unde & iunctum est nomen Acolyti, & Cerofararii. Alii & contraria contendunt confitent in posteriori parte, scilicet, in traditione Urecoli cum suis verbis, quia hoc ministerium magis dicitur eff. & proximum ad Eucharistie Sacrificium. Melius tamen, & certius affirmant alii, ut diximus loc. cit. media via incedentes in ordinatione Acolyti material, & formam in duplice parte confitent, & ex utræque coalesceant, materia scilicet, ex traditione Urecoli vacui, & candeblei cum Cerei extinci, & formam verē ex verbis ipsi correspondentes, tunc utræque traditio, tam Urecoli, quam Cerei esse in hac Ordinatione essentialem, & ratio est, quia hæc tantum sit in traditione patenæ, & calicis cum pane, & vino, tum in illa manum impositione, quæ fit ab Episcopo post hanc traditionem, atque ad integrum materialis est hac traditionem, & impositionem, integrum verē formam esse verba, quæ in utræque actu ab ordinante proferuntur, quam opinionem etiam, ut probabilem, quæ tunc utræque ponitur equaliter in Conciliis, & Catechismo, ac Pontificali Romano; tum quia in illis, quæ ad validitatem Sacramentorum spectant, tutor semper pars est Episcopi prolati, quibus exprimitur potestas Ordinis, qui cō-

con-

446 Disputatio XIX. De Sacramento Ordinis.

Missa verum, & propriè dictum sacrificium Deo offeri, & contra Hereticos plures id negantes, & expelle deducunt ex ipsa Christi institutione, cum dixit: *Hoc facite in meum commemorationem*, ubi verbum facie aequivalet verbo sacrificare, sic enim interdum Scriptura loquitur, ut Levit. 15. *Samez duas taururas, dabo te Sacerdoti, qui facies unum pro peccato, & alterum in holocaustum*, unde denotat rationem sacrificii, quia justus Christus hoc mysterium exerceret, velut ad perpetuum retinendum, ac repetendum sua mortis sacrificium, quod in hoc Sacramento mysticè renovatur. Ita communiter Patres hunc locum exponunt, ducti testimonio Andreae Apostoli, qui *Agere Proconsul suadet ut Diis imolaret, respondebat. Ego omnipotens Deo immognoride, non Taurorum carnes, nec Horum sanguineum, sed immaculatum Agnum in altari*, quo clarissimi dicunt non poterat in hujus veritatis actione simul, confectione, felicitate, & sumptu hujus Sacramenti rationem sacrificii essentialiter confidere, & neutrum sine aliud sufficere, & hoc solum probant rationes pro utraque parte adductas; & quidem de confectione pater ex eo, quod Ecclesia præcepit, ut habetur in Jure cap. Nihil & cap. illud 6. q. i. ut si contingat Sacerdotem celebrantem fasta confectione moriantur Communione, alii Sacerdotum etiam non jejunus Missam perficiat, consummando soror victimam, ne felicitate, sacrificium imperfectum relinquatur, per quod innuitur hoc sacrificium ab aliis sumptu non esse integrum, ac perfectum essentialiter nec ratio adducta pro prima opinione convincit, quia mystica illa separatio sanguinis a Corpore Christi non sufficit ad rationem sacrificii, ad hanc enim realis aliquam mutatio rei sacrificare requiriatur, alioquin non sacrificium, sed simplex oblatione foret, ut conflat ex dictis; eum ergo talis immutatio in sola confectione non repertatur, hinc legitur in illa sola perficiam, & completam sacrificii rationem minime repertori. Præterea, quod nec etiam sola sumptu sufficiat ad tantum hujus sacrificii constitutandam ex opere, quia si haec sola essentia sacrificii constitueret, & confectione solum se haberet, ut actio prævia, & præparatio ad sacrificium, & dicebat secunda sententia, nempe tangitum productio, vel ad adductio victimae per sumptionem sacrificandi; lequeretur, quod etiam missa ex hostia multo ante confectionem, vel ab aliis, vel a se, posita sumere, talis sumptu adhuc sacrificii ratione haberet, dum fieret intentione offendit cultum Deo, & præterea cum sumptu etiam laici convenient, & omnino extra sacrificium, lequeretur rationem sacrificii ab aliis Sacramentis differre ex sola diversitate sumptus, & intentionis, & non ex ipsa Sacramentalibus, non manducationem, & portacionem definire, ut verum agitur, & proprium Sacramenti quoque esse de essentia sacrificii, in quo præter oblationem victimæ, quæ offerunt, necessaria est etiam aliqua victimæ immutatio, quæ fit in ipsa sumptu; non tamem probat in easola rationem sacrificii constuire, unde ex his sufficiet deducitur utrampque actionem, nempe confectionem, & sumptionem essentialiter sacrificium Eucharisticum integrare, nam ea tantum actio confenda est essentia sacrificii, scilicet sacrificium in Missa offeritur, quamvis enim in Missa intervenient mystica tantum victimæ, scilicet hostiae immutatio; adhuc tamen immutatio est vera, & realis sacrificii, unde ad verum, ac reale sacrificium sufficit mystica hostiae occiso, hoc est Sacramentalis Christi desito sub speciebus, ut loc. c. fusc ostendimus, ubi ait: *Ita ad verum diffidimus*; & alia plura videri possunt ad hunc punctum spectantia.

32. Tertiù, quoniam plures actiones in Missa exercuntur, quibus hoc sacrificium percipiatur, ideo dubitatur, & quanam ipsam præfertur ipsius Missa partibus est difficultas, & confectione, scilicet, & communione, an utrampque illarum ad rationem, seu essentiam sacrificii pertinet, in aliis enim, quæ in Missa sunt, convenienter ferè omnes, quod ad essentiam sacrificii minima pertinet, sed quidam sunt tantum ceremonia quædam ab Ecclesia instituta, quarum alias sunt preparatoria, ut est oblatione panis, & vini in Offeritorio, quod ab oblatione denominatur, alia sunt representativa, quæ in Passione Christi Domini gesta sunt, alia deum significativa, scilicet, & ex illo sacrificio in fidere, derivantur. Tres autem sunt celebriores Theologorum sententiae in hac questione, prima afferat rationem, quæ essentiam sacrificii in sola confectione confidere, sumptum vero se habere potius consequenter, & non nisi extrinsecus ad illud pertinet, cuius fundatorem est, quia hujus sacrificii essentia in ea actione consistit, quæ est explicitissima Passio, & mortis Christi Domini representatione, arca confectionis est hujusmodi, cum in illa vi verborum corpus (corum a sanguine) ponatur, & sic sit mystica quedam separatio sanguinis ab ipso corpore, in qua quidem separatione realiter in Cruce facta posita sunt vera, & propria ratio sacrificii cruentum in ipsa Crux peradiegero, &c. Ita Alanus, Suarez, Vaquez, Coninchus, Meratus, Bernal, Capensis, & alii. Secunda altera solam sumptum esse propriam, & formaliter sacrificium, confectionem vero se habere antecedenter, velut actionem prævia, & præparatoria, cuius fundamentum est, quod ad rationem sacrificii pertinet realis quædam immutatio, seu destruere rei oblationis, per confectionem autem nulla sit Corporis, & Sanguinis.

Quæstio III. Articulus II.

447

substantiam, que destruitur, deinde Christus ipse, qui sit Sacramentaliter praesens sub speciebus, & tandem specie Sacramentales, per permanenter cum substantia Christi, & prius erant cum substantia panis, & vini, dispergit Theologi, quoniam res propriæ sit, que offerunt, & sacrificatur in Eucharistia, & verè, & proprio sacrificio dici possit; & Recentiores aliqui, ut Vaquez, Coninchus, Meratus, & alii, quos sequitur ex nostris Gavatius disp. 1. cit. de Sacrificio Missæ q. 6. dicunt, id quod in hoc Sacrificio offerunt esse solum Christum cum ordine ad species, ipsa sumptu species intrinsecus ad sacrificium Missæ non pertinet, ut partem rei oblate, si enim sub speciebus panis, & vini ipse oblitus corpus, & sanguinem suum, igitur res oblate fuit corpus, & sanguis, species vero id, sub quo. Similiter si scipsum sub genere sensibilibus immolandum instituit, jam res immolata est Christus; species autem, non id quod, sed sub quo Christus immolatur, adeo ut res in hoc Sacrificio oblate, & immolata in reto est in Christus, species autem obliquo solam, unde concludunt, quod res non sunt res oblate, nec pars rei oblate, sed modus sub quo Christus offerunt, & immolatur. Circè aliam quædam partem quædam est de Christo, an acta una cum Sacerdoti de destructione, & totam hanc doctrinam deducit Gavatius nostrar. part. 2. disp. 1. qu. 3. ex Scoto q. 9. quæst. un. art. 2. ubi sacrificio Missæ oblationem appellat, quæ debet Sacerdos offerre pro se, & populo, & quod. so. ab initio sub A. quod quandcumque Christus, ut Summus Sacerdos offerit, panis, quem dat, id est, caro ejus est mundi vita; tunc autem semetipsum Christus offerre dicitur, quando dat nobis carnem suam, quod utique non fit, nisi in Confectione, dunc actio Accepit, & comedere, hoc est corpus meum; ergo de mente Doctoris Confectione habet rationem oblationis, quod etiam expressè colligit ex Concil. Trident. fels. 22. cap. 1. & can. 2. ubi docet Christum Apostolis, eorumque successoribus potestem dedisse offrendi sacrificium Missæ verbis illis: *Hoc facite in meum commemorationem* unde & can. 2. art. 2. *Sicut dixeris, illis verbis, hoc faciat Et non ordinare, ut ipsi, alioque Sacerdotum offerentes corporis, & sanguinis suum, anathema sit, ex quibus verbis expressè constitut apud Patres Concilii consecrare, & offerre esse unum, & idem.*

33. Primò statuendum est ex iam dictis qu. 4. cit. art. 1. quod licet substantia panis, & vini sit quidem aliquo modo materia hujus sacrificii, non tamen propriæ, & principaliter sit res, quæ immolatur, & sacrificatur. Et quidem quod sit aliquo modo materia sacrificii patet ex modo loquendi Ecclesiæ in Offeritorio Missæ, dum dicit: *Suifice Sancte Pater hanc immolatam hostiam Et offerimus tibi Domine Calicem salutaris*, &c. illud autem, quod tunc in manibus Sacerdotis tenet, est substantia panis, & vini; unde licet illa oblatione non sit formaliter immolatur, sed indicat illud, quod tunc offerunt, esse materiam sacrificii, quatenus confitit ex pane, & vino, tamquam extermeno a quo, & materia transire; non tamen est res, quæ propriæ, & principaliter ex intento offerunt, & sacrificatur, seu victimæ, quæ immolatur; quia licet substantia panis, & vini in hoc sacrificio destruitur in protelationem divinitate, ac prædicta est aliquo modo hujus sacrificii materia, quia tamen ejus destruere non est primarium, ac per se intenta, sed secundario ad verificanda verba Confectionis, & a introductionem Corporis, & Sanguinis Christi sub speciebus, quæ in hoc Sacramentum sunt per se, & primario intenta; id est nequit esse propriæ materij hujus sacrificii, sed solam spectat ad illud, ut terminus à quo, & materia transire, quæ ad prelentiam rei principaliter intent corrumpti debet, ac desinet.

34. Secundò dicendum est, Christum ipsum esse rem, quæ propriæ, & principaliter in hoc sacrificio offerunt; ita Concil. Trid. fels. 22. cap. 1. ubi de Christo loquens inquit, quod in Eucharistia novum instituit Pascha, & operam ab Ecclesiæ per Sacerdotem sub sensu visibilius immolandum, & cap. 2. In divino hoc officio, quod in Missa peragitur, item ille Christus continetur, & incrementum solam unitus species Cœteratorum, & essentiale habetur sacrificii rationem, si veit ulterior confidetur, quod est species in Eucharistia sacrificio ex vi sua institutionis, quod nempe per se expressæ, & completa representatio sacrificii eruent in Passione Christi pateti, plane secundum hanc confidationem hoc sacrificium expressæ, & completa, non nisi in consilio utrinque species inventi potest, quia cum Christus per realē occasionem, & separationem corporis, & sanguinis immolatus fuerit, ideo hoc mysterium instituire voluit, in quo mystice rationes denudat mactari, quies hoc mysterium exerceret, hæc autem mystica mactatio in ipsa separatione corporis, & sanguinis, quantum est ex vi verborum, confitit, quod plane, nisi utrinque que confectionis virtute haberi potest, ut fusæ loc. c. distinximus, & declaramus.

ARTICULUS SECUNDUS.

Quæs. si oblatæ in hoc sacrificio, & quinam offerente.

35. Quidam tria in hoc mysterio reperiuntur omnino distinguenda, primæ panis, & viuum quantum ad

46. Secundū dicendum est, species etiam Sacramentales aliquo-

modo pertinere ad rem, quæ in hoc mysterio sacrificatur. Hoc enim expressè deducitur ex verbis Tridentini allegatis, dum inquit Christum oculum corpus, & sanguinem fum sub speciebus panis, & vini, & scipsum sub signis visibilibus instituisse, quo plane loquendi modo significavit, has quoque species ad victimam huius sacrificii pertinere: in id Concilium in illo eodem capitale rationem congratulatis amicis, dum inquit: Ut distella nosse ea Ecclæsiæ visibiles, sive bonum natura existit, relinqueret Sacrificium, quia ergo victimam, si humano usui accommodata debet esse sensibili. id est & ipse species ad rationem hujus victimæ pertinere debent. Confirmatur, quia species ipsa in hoc sacrificio validè immutantur, nam in iunctione confunduntur, & in Consecratione a subiecto separantur ergo nil obstat, quæ pertinente possint ad rem, quæ in hoc Sacramentum sacrificatur. Tam tandem quæ expressè habetur ex Canonе. Hoc de Confessorat. d. 2. ubi dicunt: *Hoc sacrificium dubius constitutum, visibili scilicet, elemosnorum specie, & invisibili Domini Nostri Iesu Christi carne, & sanguine, ita etiam Suarez, Beccanus, Scortia, Averla, Amicus, & alli Recentiores. Quid autem dicebant Auctores super adducti, species Sacramentales ad rem obstatam in hoc sacrificio non pertinere, ut partem ejus, sed per suum modum, sub quo Christus offeratur, & immolatur, illi pars de nomine contentio, ut diximus qu. 4. cit. no. 74. & seq. namque Aliquis, p. 4. d. 3. q. 5. f. 5. f. Commentarius afferit quod quoque non sicut species in ratione sacrificii unum integrum confidetur in Christo, sub ipsis, gratias adhuc concedens species se habentes, ut quo, & Christifili, ut quod, & rationem adducit, quia sacrificium est visibile, & sensibile signum, & mediabitus species convenienter Christo esse, quod habet in Sacramento, & sacrificio, ergo ab illis in ratione sacrificii non praescindit, quia tamen Christus, ut sub speciebus offertur, oblatio oblatio terminatur ad Christum, ut ad rem principaliiter oblatum, & ad species, ut quo. Non ergo repugnat, quod species pertineant ad rationem sacrificii tantum, ut quo, & adhuc cum Christo, ut quod, integrum una rationem sacrificii cum ipso, quare conclusum i.c. utrumque opinionem sustineri posse, quia in ex Auctores utriusque convenient, & folum in modo loquendi discrepant, omnes inveniunt species Sacramentales pertinere ad rem, quæ in hoc mysterio sacrificatur, quod est intentum nostrum in hoc opere. sive in uno, sive in quod.*

48. Demum, quia Sacerdos dicte hoc sacrificium offerre, non tantum nomine Christi, sed etiam nomine Ecclesie, difficulstas, quomodo id sit intelligendum; Anicetus, & Averla loc. cit. cum Bellarmino, Vasquez, & aliis sic explicatur, quod dicitur Sacerdos hoc sacrificium offerre quoque nomine totius Ecclesie, sed diverso modo, quo illud offere dicunt in persona Christi, quoniam in persona Christi Sacerdos offert, tamquam inferior nomine, & iussu Superioris, nomine vero Ecclesie, tamquam Superior pro inferiore, est enim Ecclesia, prout a Sacerdotibus contradistinguitur, populus fidelis, qui hoc Sacrificium offeret per Sacerdotem, tamquam per Superioriem, & advocate suum apud Deum. Concurrit autem ut hoc Sacrificium offendendum Ecclesia, vel habituatore, & interpretetur, quo paulo omnes fideles etiam abentes concurrerent vel aduersari, & expellere, ut praefentes, qui simul cum Sacerdoti illud offenserent actu, vel cauillarent, ut qui praecibus illud, vel elemosyna procurarunt, unde unusquisque ed magis de illius fructu participaret, quo expressius, pluribusque titulis ad illud concurrit. Ita Anicetus ad verbum fect. 4. cit. in fine.

49. Ceterum distinctius, ut magis accurate cum distinctione procedit Gavatius in his punctis declaratione disputat, qui, ult. ubi ait, quod Ecclesia non tantum sumitur in communione modo loquendi pro populo, sed pro universo fidelium exercitu, ut loquenter Recipientes adducuntur etiam ut supponit pro Praelatis, & prefertim Summo Pontifice, ad quem spectat ritus, & ceremonia Missae ordinantis, quamvis ergo accipiendo Ecclesiam in primo sensu, scilicet, pro universo fidelium exercitu, venire sit, quod Sacerdos offensens hoc sacrificium nomine Ecclesie offert illud tamquam superior pro inferiore, accipiendo tamen Ecclesiam in secundo sensu, dicitur illud offere, tamquam inferior pro Superiori, Ecclesia enim in hoc sensu supponit pro Praelatis, nempe pro Episcopis, a quibus Sacerdotes potestatem celebrandi, & sacrificium offendi accipiunt, respectu quorunq; Sacerdotes non se habent, ut superior, sed ut inferior ergo Ecclesia in hoc sensu velut dicunt per Sacerdotem sacrificium Missae offerte, ut superior per ministrum inferiorem cui offenderent potestatem largita est; neque offert Sacerdos in persona Ecclesie, ut sic, ut Superior in persona inferioris; sed ut minister inferior nomine superioris. Si vero Ecclesia sumatur in alio sensu, prout scilicet, intelligitur pro universo fidelium exercitu, utique verum est Sacerdotem sacrificium offere nomine Ecclesie sicut sumitur, tamquam superiorem pro inferiore, & ad-

43 Quintum addendum est, Christum Dominum principali-
eccciam in iunctu propria, tamquam superiorum pro inferioris, vocatum ejus apud Deum. Nec ullum est inconveniens fidelis

etiam concurrere atquo modo ad hoc sacrificium offerendum, stat enim quidem fons Sacerdotes proxime, & immideat sacrificium offerant tamquam particulares Ministri ad hoc munus deputati; Mifiz alii vero fideles remoto modo jam explicato, & ius Sacerdotibus medianctibus. Adiuu enim salvator solos Sacerdotes hoc sacrificium offerre oblatione proprie dicta, quatenus illi soli facerentur conveniens ex exercitu verò fideles laici dei pollue, & ipsi illud idem sacrificium offere, quatenus interno affectu sacrificio conscientes, & fructum illius postulante esse participes, quatenus Sacerdoti exerius sacrificari cooperantur, petendo, aut procurando sacrificium, dando elemosynam, ut factientibus inferiendo, vel orationibus assistendo, his enim actionibus dicuntur fideles etiam specialiter simul cum Sacerdoti hoc sacrificium offerre. Denique quid ali quod que fideles hoc sacrificium offerant confat ex ipso Canone Missarum, qui ante Confessionem dicitur. *Ex omnium circumstantiis, quorum sibi fides cognita est, & nostra devotio, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerimus hoc sacrificium laudis, & peracta Conferuntur subdatur.* *Vnde & memores Domine nos servis tuis, & plebs tua famula, & offerimus praclaras Majestatis tuis de tuis donis, ac karissimam partem, &c.* sicut etiam ante Confessionem dicitur, *Hinc igitur oblationem seruissimus nobis, sed & cuncta familia tua, &c.* dicuntur autem fideles hoc Sacrificium offerre, non quia ad id efficiente phyliciter vel moraliter concurrant, sed quia Sacerdos est a Deo deputatus pro populo, ut nomine fidelium illud offerat, & pro eorum salute.

QUÆSTIO QUARTA.

De effectibus Sacrificii Missæ.

Supponendum est ex Scoto quodlibet ab initio, &c communi D. sententia Sacrificium Missae duplicitem habere valorem, minime ex opere operantis, & ex opere operato ad effectus ipsius producentibus; pri- munque esse, qui ex bonitate ipsius Ministri emanat, quod quidem illis cum omnibus aliis pli operatis communis est, secundum quod ex Christi institutione competit, sive bonae moraliteritatis, sive male fave operans sit in statu gratiae, fiv peccata, dummodo opus ipsum exequatur factum quod fuit a Christo Do- mino institutum, unde Conc. Trid. l. feb. 22. c. 2. dicit basius sacri- ficii oblationem eius mundam, ut nullis indignitatis, vel iniurias, vel offensiones inquinari possit. Hic non disputamus esse de effec- tibus, quos hoc sacrificium causat ex opere operantis, sed di- fferimus, quo casu ex opere operato, quatenus sit opus Christi si nullo habito respectu ad dispositionem Ministri offerentis.

ABTICULUS PRIMUS.

Oinam sentibus sacrificii effektus.

Rind, convenienti Catholici omnes, hoc sacrificium ex sui institutione, & ex opere operato haberi vim remittendi peccatum peccatorum supposito remissione cultus, siue esse vere satisfactorium, & propitiatorium, & non solam pro vis, sed etiam pro defunctis, id est, animabus in Purgatorio detentis; & expresse colligente ex Trid. sess. 22, & cap. 3. in quibus definit, hoc sacrificium non solum profende sumenti, sed etiam iiii, pro quibus offertur tam vivis quam defunctis pro pecatis, penitentia, & satisfactionibus. Habet etiam ex perpetua Ecclesie traditione, & fidelium usitata actione, ratione vero non alia confitare potest, quam voluntate, & institutione Christi, ita Ecclesie manifestata, & ex efficacia passionis Christi, cuius cruentum sacrificii hoc incuruentem est repräsentatio, ac velut renovatio. Dám autem diecum virtute hujus sacrificii remitti penas debitis post remissionem culpaz restantes, insinelli debet, quod immedietate remittuntur, & non tantum medietate impetrando auxilia ad opera satisfactoria, hoc inuit Concil. loc. c. cum sit per hoc sacrificium predictas penas, non solam vivis rebus, sed etiam defunctis in Purgatorio degentibus quibusunque immedietate remittuntur, non impetratio gratiae actualis ad bona opera satisfactoria existantibus, quia in Purgatorio non sit locus satisfaciendi, sed excedenti opera satisfactoria, sed solum sati patienti, & sola pecuniarum perpetuo, idem ergo de vivis quoque dicendam est, cum idem sacrificium pro utriusque offeratur, & quantum ad hoc non sit in eo diversa virtus respectu horum, & illorum. Denique dicit debet conferri hunc effectum ex opere operato, id est, ex ipsa hujus sacrificii institutione, & Christi promissione independenter à merito, & probitate, per penitentiam quidem immedietate, per sacrificium vero medietate, quatenus virtute sacrificii confertur auxilium gratiae prævenientis, qua peccator ad penitentiam excitatur, & per quam deinde peccata remittuntur, ut supra dictum est, & sic etiam tenetur ex nostris Art. 4. dist. 14. q. 2. art. 4. & Angl. 5. quod *valere Missa difficiliter.*

Musbrū Theolog. Moral.

pecunia Ecclesiasticum sint adapti ad usum sufficiens, vel aliunde habeant, unde vivere possint, hocque statuit Concilium antiquorum Canonum psenias, super his innovando, quia compertum fuerat coplures pluribus que in locis ad sacros Ordines admitti, qui variis artibus, ac faciliacis fingebant se beneficium Ecclesiasticum, aut etiam facultates idoneas obtinere. Ex quo Concilii decreto deducit Abellius fest. 4. cit. in fine, quam graviter peccent illi, qui factio interdum, & ementito patrimonii titulo, se Ordinibus facris ingerunt, aut stipulationes aliquas de trocendendo titulo illo, aut fructibus ejus numquam exigendis contra Concilii mentem faciunt, ne verentur Spiritui Sancto mentiri, qui hanc dubie maledictionem pro benedictione experientur, ac meriti formidare, nec tam indigna, & sacrilegia Sacramenti suscepcio ipsis in anima perniciem, & eternamque ruinam vertatur. De quo puncto alii plurim etiam videri possunt apud Bonacanum loc. cit. & quas psenias incurvant.

ARTICULUS SECUNDUS.

Quinam sunt hujus Sacramentum effectus.

Primò convenient Doctores, per dignam ejusdemque Ordinis, & majoris, & minoris susceptionem conferri gratiam, tunc sanctificantem, sicut fit in aliorum Sacramentorum susceptione, cum hic sit effectus omnium communis & uniuscuiusque Ordinis propriam, quae consistit in iure quadam accipiendo specialia quodam auxilia functionibus, & officiis uniuersalibus Ordinis proportionata, per quae is, qui aliquo Ordine est initatus, ad officia illa debet, & recte exercenda peculiari modo levatur, & idoneus efficitur; & haec auxilia Speciali Dei providentia conferuntur, non solida in aliis ordinib[us] Ordinis susceptione. sed etiam quoties suscepimus Ordino est exercendas. Convenient ulterius per Ordinum suscepimus conserni quoque suis quoddam ad sacras, & religiosas functiones cuiusque Ordinis proprias legitime exercendas, cum praetertim fine uniuersalique Ordo operatur, ut patet ex verbis in uniuersalique Ordinis collatione prolatis. Convenientem per Sacramentum Ordinis imprimit quoque Charakterem indelebilis, quod expressè definitum est in Concil. Trident. 23. cap. 4. & can. 4. & confitat ex dictis dis. de Sacramentis in generis, & ex communis sensu Ecclesie docentis Sacramentis iterari non posse magis quam Baptismi, & hoc guidem ex impressione Charakteris indelebilis provenirent; unde quando ordinatus interdum deponi, vel degradari contingerit ob graviora criminis perpetratar, Charakter Ordinis ab eis non afferetur, cum sit indelebilis; fed tanquam gradus, & honor, ac locus Ordini debitus, ita ut quoad hunc gradum, honorem, & locum instrumentum ordinantis, nec ordinanti phisice instrumenta illa tergitur; hoc etiam suadet ratio; sicut enim ex ea parte, qua aliquis ordo conferitur per manum impositionem, operi; est ordinatus verè, & phisice ab ordinante tangatur, sic pariter dum Ordines conferuntur per instrumentorum portationem, neceps erit verum, & phisicum contactum intercedere falsum medium, & certè plana, & plena verbi illius. Accipit significatio id quoque exigere videtur, ut nempe is, qui ordinatur, verè tangat, & huc pacto sacra instrumenta accipiat, quod enim non apprehenditur, aut tangitur, non accipitur. Notanter autem dicitur, contactum verum, & phisicum *falsum medium* intercedere debet, quia aliquo opus non est ad valorem Ordinationis, ut ordinatus immediatè tangat suis manibus sacra instrumenta, nam etiam si id contingenter mediante aliq[ue] velio, id ad valorem sufficeret; inòd de facto cum materia ordinacionis Sacerdotalis sit panis, & vini, non tamem immediatè tangitur ipsum vinum, sed folium calix vinum continens, sicut neque opus est ad valorem Sacramenti tangi panem immediatè, sed fatis est tangere patenam, in qua continetur, ut docent Sylvester, Angelus, Sanchez, Averla, Ilambertus, Abellius, & alii Autores hujus sententiae.

laiicis reputentur, & pro talibus habeantur. Hic tamen occurrit aliquae difficultates breviter discutienda.

25 Secundo est difficultas, an omnis Ordinatio, seu quoddlibet Ordinis Sacramenta imprimatur Characterem. Nonne Vaf-
fus, & alii eximunt aliquos Ordines non esse Sacra menta proprie dicta. Affirmate ali oportunitatem tunc cum D. Tho-
mas, & Scotti singulis nimis Ordines esse Sacra menta proprie dicta, juxta quam sententiam conferuerunt affirmandum quilibet ex prædictis Ordinibus Characterem in primis, et diximus disp. 4. cit. qu. 3. art. 3., qua sententia communior est, probabilior, & expresse ex Concil. Trid. loc. cit. deducitur, ut cum absolute loquendo de Ordinis Sacramento dicat Characterem in primis, conferuerunt significare, cunctumque Sacra mentum Ordinis sub ipso contento id competere.

Cosmopolita

ipsum novum, ac distinctum Characterem, sed solum extendit eundem priorem Sacerdotalem ad hoc, ut valeat perficere novatus Episcopales. Sed iuxta dicta q[uod] p[ro]r[ati]o, 1. dicendum est in Episcopatu addi, & imprimi novum Characterem ab aliis diversum erian a Sacerdotibus; ita cum communiori, & probabilior i[n] statu[m] loc. cit. & ratio est, quia Trid. loc. cit. can. 9. absolutè docet per Sacramentum imprimi Characterem, cum ergo Episcopatus fit Ord[ine] amplificare a Sacerdotio distinctus ex dictis ibidem, & per eum nova potestas conferatur ordinato ad novos actus Sacra mentales distincta a potestate collata per Ordinem, & Characterem Presbyteratus, conferuentur dicendum est novum, utique distinctum in primis Characterem, & ut ibidem dicebamus, magis praefat dicere per Episcopum novum, & distinctum imprimi Characterem, quia extendi priorem Sacerdotalem, quia exhibiciendi modo, neque sum-

Confirmari, quia ex communione Ecclesie sensu quolibet Confirmis Sacramentum sit irretrahibile, ergo quilibet Charakterem imprimi, hic enim communiter confitetur esse causa irretrahibilis et Concl. Florentini decreto Eugenii III habebat ratione, quia explicari commode nequit quomodo talis fiat extensio, nisi aliquis de novo infundatur, quod si de novo fit talis qualitas, dici potius debet novus Charakter, quam priorius extensus.

Sacramento novâ legi, qui repeti non possunt; Charâctem imprimere. Nec valet quoniam responso dicentum, quod imprimitur per aliquam Ordinis Sacramenta, non esse nouum. Charakterem distinctum à Charaktere Ordinis prioris, sed prius quandam illius exceptionem. Non valet, quia non possunt fundamenta, quia non est facilius explicare, & intellegere, quomodo talis extenso fieret, quam quoniam novus character imprimatur; immo est longe difficultius, nam talis expressio abiecit aliquas qualitatis in anima impressione concepias, at illa qualitas, qua fieret extenso, operis virga copia.

Confirmatur, quia si in aliis inferioribus Ordinibus imprimitur inter infirme qualitas in eorum collatione, quae dicuntur Charakter in anima, & non est sola extenso Charakteris Ordinis prioris, supradictum est; hoc tanq; magis de Episcopatu affirmandum erit, qui est Ordo longe nobilior illis, & longe excellentior, rem ordinari assert potestatem. Tandem probatur, quia per Episcopatum nova, & distincta potestas tributur ordinario, quem non habet simplex Sacrae, & non est unius Ordino cum Sacrae, sed simpliciter ab eo diversus, licet necessario ipsi præsumponat; ergo per ipsum quoque novus imprimitur Charakter, sicut in aliis Ordinibus praecedentibus.

28 Quinto præterea est difficultas, de connexione Ordinum inter se, an scilicet, ex coram institutione sint ita connexi; ut Characteris Ordini posteriori necessario presupponatur in Ordinato impressionem Characteris prioris; & ratio dubitandi est, quia Ordines instituti sunt, tamquam gradus; ergo ex ipsa institutione fit, ut non possit ascendere ad posteriores, nisi per inferiores. *Ceterum quis eandem vel similes rationes habet.*

Caterum satis conitat ex dictis quæst. præced. & ex Scoto dicitur.

Q U A E S T I O Q U A R T A.

Ds Sanctissimo Missa Sacrificio.

Quoniam suprà diximus primarium, & principale munus Sacerdotis esse, consecrare panem, & vimnum in Corpus, & Sanguinem Christi, & hoc Sacrofanum Eucharistie sacrificium Deo in Misericordia offerre, quod quidem in lege Evangelica unicum est, & singulare; nunc inquiringendum est, & declarandum, an in Missa verum, & proprium sacrificium Deo offeratur a Sacerdoti, quod breviter revolvamus ex iam dictis dis. 4 et. quazit. 4. supponendo hic nomine Missae secundum communissimum, ac usitissimum illius acceptiōnē significari actionem illam Religiosam divinitus institutam, per quam Christi Domini corpus, & sanguis consecrat, offeratur, & sumitur cum sacris quibusdam ritibus ab Ecclesia praescriptis.

ARTICULUS PRIMUS.

*An in Misa vorum, & propriè dictum Sacrificium Deo
offeratur, & quanam partes ejus ad rationem
Sacrificii pertineant.*

31 **P**rimo, ut pateat in quo vera, & propria ratio sacrificii constituit, conveniens Doctores, quod quamvis ad cationem sacrificii requiratur, ut per illud significetur interna animi nostri submissio, & supremus Dei excellens, hoc tamen non sufficit, quia in eo consuetum convenit cum aliis artibus Religionis, adoratione namque interna animi nostri submissione profiteretur, & supremam Dei excellentiam, & majestatem, & tamen haec veram, & propriam sacrificii rationem non participat, nam sacrificium propriè dictum non modo in nullo actu puro interno, sed neque in qualibet externo salvari potest, quia sacrificium est peculiaris artus Religionis, quo speciali quadam modo protegantur excellentiam Dei absolutam, & nomine eius, & gratiarum eius, & misericordiarum eius.

29 Postremus est difficultas, an Character Episcopalis sit dignior Sacerdotali, pro cuius resolutione qu. 3. cit. art. 3. duos signavimus dicendi modos, quorum uterque probabilis est. Primum est plurim Scotifacium ex Scoto desumptum, dist. cit. art. 2. quod si loquamur de Charactere totali, integrè, & perfecto, quem habet Episcopus, ut est Sacerdos, & Episcopus, esse fine dubio digniorum, quia includit alium, & aliquid amplius; si vero consideretur Character particularis, quod superadditur Characteri Sacerdotali in ordine ad functiones iuris, que soli Episcopo competunt, est omnino inferior, quia majoris dignitatis est conficer Episcopatus, & Sanguinem Christi & absolvere a peccatis, quam conferre Ordines, & Confirmationem, aut consecrare Christum, ut patet, quem dicendi modo sequitur Bellarminus of Ordin. e. 6. cum pluribus aliis Recentioribus. Alter dicendi modo afferit defendi etiam propositum Ordinem Episcopalem non solum esse excellentiorem, & nobis Iordinem Sacerdotalem, si sumatur, quatenus illum includit, sed etiam aliquid superadit; fedetiam si præcisè sumatur, aut si per se. Dei potentiam absolutam realiter fine illo daretur. Ratio est quia verè quidem potestas consecrandi Eucharistiam est in honore genere suprema, sed certè potestas Episcopalis non est ab aliis, quinimò per se valer constitutio ipsos Sacerdotes, qui habent consecrare Eucharistiam, & per se conferunt haec potestam, item illis iudee per medium causæ universalis, & superioris modi, quodammodo eminenti recipit hunc ipsum effectum, qui est consecrare Eucharistiam, quare ex hac parte Character, & ordinis Episcopatus etiam per se, ac præcise sumptus est suo modo Sacerdotali sublimior. Ita Avera q. 1. secr. 10. cum alii Recentioribus, quod etiam ante ducuit Ballosilus noster 4.dist.14.art.10. ait proprie finem questionis nullum esse inconveniens afferre quod fieri Episcopatus est superior, & posterior ordo Sacerdotii, ita etiam sit nobilior, quia Sacerdotium ex Episcopato dependet, cum nullus in Sacerdotio misit ab Episcopo ordinatur, & ita actus Sacerdotio virtus continetur in actu Episcopatus, & Sacerdotium in Episcopatu.

Episcopatus, & Sacerdotium in Episcopatus.
vatis, quod tunc invenimus ac recognoscimus, ex quo invenimus
speciem, quae est latra, & sufficienter distinguuntur à quocumq[ue]
aliо, quod non est sacrificium per hoc enim, quod dicitur obla-
tio externa rei permanentis distinguuntur à laude, quae fit verbis,
& ab adoratione, quae fit per genitivisionem; per id quod addi-
tur, cum aliqua destructione, vel immutatione rei oblate di-
stinguuntur à simplici oblatione, per alias tandem particulas
exprimitur ejus significatio in ordine ad terminum, & distin-
guuntur ab oblatione facta Deo mediata, ut a primis, deci-
mis &c.

32 Secundò convenient Doctores, & Catholici omnes in
Mis.

conferatur potestas conficiendi Eucharistiam, & in alia potestas ab solvendi in Sacramento Poenitentiae: & iis conjunguntur duas materias, hoc est, duo signa visibilia propria, formæ primæ traditio calicis, & patens cum hostia; secundæ formæ impositio manus Episcopi super caput ordinandi, ut sic Episcopus concorditer agat cum Summe Episcopo Christo, qui prius conciliati potestatis Apostoli tam conficiendi Eucharistiam, quam ab solvendi à peccatis.

¹⁴ Ex qua doctrina desumitur unicum hujus assertoris fundatum, nam in Sacerdotio perfecto duplex reperitur potestas, una est in corpus Christi naturale, & physicum, qua quis constitutus potens Eucharistiam conficeret; altera est in corpus Christi mysticum, sed moralis, quia qui potest peccata fidelium remittere, & Sacramenta Poenitentiae, atque Extrema Unctionis ministrare, & utraque potestas pertinet formaliter ad eundem Ordinem Sacerdotii, ut expressis verbis docet. Scotus I. c. l. lit. G. ubi ait, quod utraque potestas, scilicet, in corpus Christi verum, & mysticum committitur cuilibet Sacerdoti completere ordinato, & quod utraque potestas integrat totum Ordinem Sacerdotii, & iste posterior praesupponit illam priorem in subiecto necessitate Ordinis; si ergo haec duae potestates sunt ita essentialiter connexæ necessitate Ordinis, & de jure divino, falsum est manum impositio per quam traditur secunda Potestas, esse ceremoniam tantum accidentalem, & necessariam solum necessitate preceptæ, quia non est perfectæ, & complete Sacerdos, qui utramque potestatem non habet. Fundamenta vero utriusque extremae sententiae vide soluta loc. c. Ex his pater prima, & principia Sacerdotis officia, quæ ei de jure divino, & ex vi institutionis convenientia, & quæ sunt ei ita propria, & annexa, ut nec validæ, nec licite exerceri possint ab alio quocunque non ordinato Sacerdotes patet inquit; hac esse nimis sacramentare panem, & vinum in Corpus, & Sanguinem Christi, sive offerre hoc Sacramentum, quod in lege Evangelica est unicum, & singulare item à peccatis absolvere, quod est Sacramentum Poenitentiae ministrare, denum probetur etiam Extrema Unctionis Sacramentum. Alia quædam minus precipita addolent, quæ in Pontificali videri possunt.

¹⁵ Quin tandem de Episcopatu loquendo aliqui dicunt triplicem esse materiam partem Episcopatus, triplicem item formam partiam. Prima illius materia partialis est impositione manuum à tribus Episcopis super caput illius, qui in Episcopum ordinatur; forma ei correspondens, sunt haec verba ab illis tribus simul prolatæ: *Accipit Spiritum Sanctum*. Secunda materia partialis est unicæ opere, & manum ipsius electi in Episcopum facta per consecrationem Episcopi, forma ei respondens, sunt verba, quæ in ipsaunctione a consecrator Episcopo proferuntur. Tertia denique partialis materia est traditio baculi pastoralis, annuli, & libri Evangeliorum; forma ei respondens sunt verba, quæ in ipsa traditione consecrator Episcopus profert, ita Abell. c. Iainberto, & alii cap. 7. de Sacram. Ordinis f. 2. Ceterum, ut diximus quæ, cit. ar. 2. in fine communior, & probabilior opinio est, haec ordinationem essentialiter, & adequate confidere in manum impositione, tamquam in materia, & verbis, quæ in illa dicuntur, tamquam forma: *Accipit Spiritum Sanctum*, quæ sit sine verba generalia, hic, & nunc deontant Apofolicam dignitatem, quæ creatus Episcopus in Ecclesia refulget; ita Bellarm. Valq. Layman, Averla, Capensis, Bernal, & alii passim, & ita quidem ex Scriptura deducitur, ubi Apofolus ordinationem Timothei per manum impositionem nominabat, & eodem modo antiqui P. P. locutus sunt, nominantes consecrationem Episcopalem per manum impositionem, quorum testimonia adducunt Auctores relati. Ex quo deducitur unicæ opere, & manum, & verba illa: *Ungatur, & conficeretur caput suum calice benedictione*. Et ad essentiam hujus ordinationis non pertinet, quia id etiam videmus in multis ceremoniis Baptismi, Presbyteratus, & que sunt fulmmodo Sacramentalia, non Sacramenta, neque partes Sacramentorum esse tales subiectam adveniendum est Episcopum posse ex dispensatione Summi Pontificis conferre Ordines minores, ex eo constat, quod Abbas Regulares suis subditis primæ Tonuram, & quatuor minores ex concessione Summi Pontificis conferre possunt, ut habetur cap. *Quoniam*, dist. 96. & cap. *Cum contingat extra de statu, & qualitatibus ordinandorum, & etiam ex Concilio Tridentino* f. 13. cap. 21. de Reformat. De Diaconatu autem, & Subdiaconatu Doctores non conveniunt antiquiores enim communiter negant hos Ordines à simplici Sacerdote conferri posse, etiam ex concessione Summi Pontificis, nam jure divino determinatus videtur minister faci Ordinis, ita docet Asteanus loc. cit. cum D. Th. 4. dist. 25. qu. 1. ar. 1. & sequuntur Bellermus, Henriquez, Covaruvias, Suares, Fornarius, Bonacina, & alii plures. Affirmant alii, ut Abellius loc. c. quod probat ex privilegio per Innocentium VIII. Anno Domini 1488.

Abba-

re & consecrare Tempa, & altaria, & vas ad Sacrificium Eu- charistie defervientia, scilicet, calicem, & patenam; Campanas quoque pulsantes ad divina officia; Virgines, & Moniales, tamquam Christi Sponsas, qui omnes sacri ritus in Pontificali Romano latè describuntur.

QUESTIO SECUNDA.

De Ministro, & Successore Sacramenti Ordinis,
ac ejus effectibus.

Dclaratis, quæ pertinent ad efficiendum hujus Sacramenti in precedentibus questione, in præfenti agendum est de Ministro, & successore hoc Sacramentum, & declarandum, quis legitime Sacramentum Ordinis conficeret, & quis item illud suscipere posset, & quænam qualitates, seu dispositiones requirantur in illis, qui ad Ordines sunt promovendi, & tandem, quinam sint hujus Sacramenti effectus, quod breviter duobus articulis sequentibus expediemus.

ARTICULUS PRIMUS.

Quis Sacramentum Ordinis conficeret, & quis illud suscipere posset.

Primo, quod spectat ad primam, quæstionem partem, certum est, ac de fide Ordinariis hujus Sacramenti ministerium est solum Episcopum, ut constat ex Concil. Flor. in decreto. Eugenii, & Trid. f. 13. cap. 4. ac etiam ex perpetua Ecclesiæ traditione, & pluribus SS. Patrum testimoniorum probant. Aste. not. lib. 6. cit. ar. 1. ubi etiam rationem congruam hujus divinae institutionis adducit ex D. Bonav. 4. dist. 25. qu. 1. art. 1. quia sicut ad solum principem pertinet, non tantum ordinare in exercitu virorum bellatorum, sed etiam Duxes exercitus; sic & ad Episcopos solos, qui sunt in Ecclesia Principes non tantum ordinare homines ad certandum contrâ fidei perfectorum audacter confidendo fidem Christi; quod fit per Sacramentum Confirmationis, sed etiam confidere Duxes exercitus Ecclesiæ, qui faciunt confidendo Sacramentum Ordinis; sed difficultas est, an omnis, & quilibet Episcopus, etiam excommunicatus, aut hereticus, vel degradatus possit ordinare; & communiter affirmativa respondent cum D. Bonav. loc. cit. & Scote, ac Riccardo ibidem, ac etiam Asteanus loc. cit. fundamentum est, quia sicut potestas conficerandi a charactere Sacerdotali dependet, ita potest ordinandi fundamentaliter, & essentialiter a charactere dependet Episcopalis, cum ipsa ordinatio sit per modum cœlularum confectionis, character autem illæ quæ in Episcopis, ac in Sacerdotibus est indelebilis; ergo non potest etiam restituere Episcopum, etiam excommunicatus, vel interdicti, vel infelix, aut privatus Episcopatus, qui adhuc characterem retinent Episcopalem, cui annexitus prædicta potestas Ordines conferendi. Quamvis autem talis ordinatio est valida, adhuc tamen est illæ, ut enim Episcopus non modo validæ, sed etiam licite Ordines conferat, ab omni censure, & impedimento Canonicorum immuni est, alioquin illicite conferret, & ordinatus ab excommunicato vitando suspenzionem incurrit, ut patet ex dictis de Censuris, Ita Vazquez, Coninchus, Bonacina, Henriquez Fornarius, Soto, Abell. & ali communiter.

¹⁶ Secundo, est difficultas, an ex commissione Summi Pontificis possit aliquis alius ab Episcopo conferre Ordines; & convenient Doctores ex dispensatione Summi Pontificis simplicem Sacerdotem Ordines minores conferre posse, non autem aliquem non Sacerdotem; & ratio est, quia collatio Ordinum est ad Ordines, actus autem Ordinis non potest exerceri ab eo qui caret Ordine; quod autem simplex Sacerdos possit ex dispensatione Summi Pontificis conferre Ordines minores, ex eo constat, quod Abbas Regulares suis subditis primæ Tonuram, & quatuor minores ex concessione Summi Pontificis conferre possunt, ut habetur cap. *Quoniam*, dist. 96. & cap. *Cum contingat extra de statu, & qualitatibus ordinandorum, & etiam ex Concilio Tridentino* f. 13. cap. 21. de Reformat. De Diaconatu autem, & Subdiaconatu Doctores non conveniunt antiquiores enim communiter negant hos Ordines à simplici Sacerdote conferri posse, etiam ex concessione Summi Pontificis, nam jure divino determinatus videtur minister faci Ordinis, ita docet Asteanus loc. cit. cum D. Th. 4. dist. 25. qu. 1. ar. 1. & sequuntur Bellermus, Henriquez, Covaruvias, Suares, Fornarius, Bonacina, & alii plures. Affirmant alii, ut Abellius loc. c. quod probat ex privilegio per Innocentium VIII. Anno Domini 1488.

QUESTIO II. Articulus I.

443

Abbatis Cisterciensibus concessio, ut quibuscumque Monachis sui Ordinis Subdiaconatum, & Diaconatum, conferre possint. Hoc fatem certum esse debet de Presbyteratu, ut etiam Abellius ipse concedit, cum enim nullum exter familiis privilegi exemplum, nec ulli simplici Sacerdoti, quamvis in maxime dignitate constitutor, Summus Pontifex concederet unquam facultatem ordinandi Sacerdotes, hinc consequenter inferendum est, ejusmodi facultatem ita fols Episcopo competere, & convenire, ut nullis ali delegari, aut committi possit. Quod tandem spectat ad Episcopatum, quamvis ut supra dictum sit, & habetur in Pontificali Rom. ad consecrandum Episcopum, tres Episcopi jure communis requirantur, potest nihilominus Pontifex dispensare, & quemam qualitates, seu dispositiones requirantur in illis, qui ad Ordines sunt promovendi, & tandem, quinam sint hujus Sacramenti effectus, quod breviter duobus articulis sequentibus expediemus.

Articulus secundus, ut aliam quæstionem conveniunt communiter Doctores, solos masculos esse Sacramenti Ordinis capaces, ita enim conflat ex perpetua Ecclesiæ traditione, & colligitor ex Apostolo I. Timoth. 2. ubi prohibet mulierem in virum dominari, & 1. Corinth. 12. iubet effundit, nec permetti ei in Ecclesiæ loqui, vel docere, qui vero ad Ordines promoventur, preminentibus accipiunt, ac potestem in aliis; & cap. *Newa quadam*, de poenitentia, & remissione, dicit multum facie ordinacionis esse ad eum incapacem, ut ne quidem Sanctissima Virginis Deipara, quæ tamen universis Apostolis longe dignior, & eminenter fuit, claves Regni Coelorum tradidit, nec audiret nisi flosculi Sacerdoti, qui neque curam animarum suscipere, neque divinum Verbum predicare, neque audiendis confessionibus, aut illis Sacramentis administrandis vacare intendit, si lingua Latina utcumque intelligat, & ea, quæ ad Missam celebrandam, Officium que divinum recitandum spectant, didicunt, & tamen Concilium absolute nullos ad Sacerdotium promovere velit, nisi qui ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessariarum est ad salutem, & administranda Sacra mentem idoneo comprehendent, quod est valde observandum, ut licet quis ad Sacerdotium promoverit possit.

²⁰ Quinto, præterea ad legitimum tempus Ordinationis requiritur, & est illæ conditio, ut servent temporum interstitia, id est, ut post aliquem Ordinem suscepimus non nisi anno elapso superiori Ordo confiteratur, quod non solum in majoribus, sed etiam minoribus Ordinibus servari debet testaturus Navar. Major. Menoch. Reginald. & alii apud Bonac. loc. c. qui tamen advertunt interstitia non esse mathematicè comparanda, sed moraliter, & iuxta ritum Ecclesiæ, nimis ab una Quadragesima ad aliam, à Pentecoste, ad Pentecostem, quanvis inter primam, & secundam Pentecostes solemitatem diuideamus, non nisi tempore anni, ut Barbosa declarat ex Cardinal. Congreg. f. 23. cap. 11. post tamen Episcopum in illis temporibus interstitus ex causa rationabiliter dispensare, & omnes etiam minores Ordines simili, & eodem die conferre, non vero duos maiores, neque etiam ipsos minores simul cum aliquo maiorib[us] absque Summi Pontificis dispensatione cap. *Dilectus*, de temporibus ordinandorum. Sexta conditio est, ut ordinandus non est baptizatus, ut baptizari, & iterato ordinari, ut capite citato, & referat Asteanus lib. 6. cit. ar. 4. ex D. Bonav. 4. d. 4. par. 2. qu. 1. art. 3. & D. Th. ibidem. Si vero masculus fuerit baptizatus, est subiectum Ordinis capax, quamvis sit infans, & carens uero ratione, ut habetur capitulo, ut irregularitate impeditus, irregularitas enim est inhabilitas ad Ordines suscipiendos unde spurius licet non potest Ordines suscipere, neque ea de causa delicta membrorum integritate, ut causam nalo, vel digitis ad hostiam elevandam, vel perfringendam necessariis, vel manus habens instabiles, & tremulas, ita periculum adfici effusionis Sanguinis in elevando Calice, nec tandem qui ad mortem alterius cooperatur est, licet ad Ordines conferri possit, cum sit irregularis, & graviter peccat. Ordines suscipiendo, & eo ipso ab Ordinibus suscepit exercitio suscipiens est, ut confar ex dictis de irregularitate. Septima conditio est, ut ordinandus nulla letalculpa sit iniquitatis, si quidem ut ac *Catholim Romanum* loc. cit. qui mortis causa est, & confessio, qui sunt actus Poenitentis non est autem necessarius rationis uis in suscipiente Sacramenta, per quæ datur aliqua potestas, quæ est prior actu, quale est in proprio. Sacramentum. Ita Bon. disp. 8. qu. un. punct. 5. & alii DD. communiter ab ipso cit.

²¹ Quartu[m], ad hoc Sacramentum Ordinis non tantum validè sed etiam licite recipiendum, alio quoque requiriunt conditiones. Prima est, ut suscipiens hoc Sacramentum sit confirmatus, quia licet Ordo non supponat necessarij Characterem Confirmationis, ut validè suscipi posse, ut ait Asteanus loco. & Doctores communiter concedunt, illum tamen supponit, ut licite conferri possit, ut patet ex Concil. Trid. f. 23. cap. 4. ubi prohibetur initiaris Tonura, qui Sacramentum Confirmationis non suscepit. Secunda, ut suscepimus Ordines initiatos, si prima Tonura, ut patet ex communis usu, & præcise, validam est ordinatio ante primam Tonuram, cum nullo iure colligatur hanc necessariam esse ad validam Ordinis susceptionem, ut obseruat Bonac. loc. cit. cum Toledo, Fornario,

6. Tertio dicendum est, non tantum Ordinem in genere, sed etiam in particulari unumquemque Ordinem Ecclesie huiusmodi esse Sacramentum; ita statuimus disp. 4. cit. quæst. 2. art. 1. cum communis, ac retinenda Theologorum ac Canonistarum sententia, & probatur auctum primò de illis omnibus Ordinibus in genere ex Concil. Trident. citat. c. 2. ubi cum omnes septem Ordines enumeraret, eodemque semper in Ecclesia fuisse dixisset, cap. 4. & potea absolute definit Ordinem esse Sacramentum abusque ulla restrictione ad majores Ordines, aut minorum exclusione, unde deducitur secundum eius mentem omnes septem Ordines universaliter loquendo habere veram Sacramentum rationem, & à Christo Domine institutos fuisse. Nec obstat, quod tres tantum maiores Ordines dicantur sacri, quia ut cum Ilamberto observat Abellius, c. 7. de Sacramento Ordinis sec. 1. non solum vocantur, quia solum illis ratio Sacramenti competit, sed quia solum illis votum continentia annexum est. Denique de singulis istam in particulari probatur. L. ut ibi videri potest, quare sola remanet difficultas, quomodo predicti Ordines unum constituant Sacramentum; si enim singuli rationes Sacramenti participant, sequitur plura esse Sacramenta, quam septem, at haec quoque difficultas soluta est disp. citat. q. 1. art. 1. in fine ex Scoto d. 2. cit. quæst. 4. ubi docet duas unitates his septem Ordinibus tribui posse. Prima est unitas generis pro quaque aed quod omnia sit usum Sacramentum in genere propinquum, non remoto; quod declarat species virtutum moralium, nam Justitia, Fortitudo, & Temperantia sunt tria genera virtutum, quorum unumquodque sub se varias continet virtutes species, & etiam omnes illæ tres virtutes continent sub uno genere communis, quod est virtus moralis; sic igitur patet in proposito illi septem Ordines sunt unus Sacramentum unitate generis propinquum, quod est Ordo, & est genus subalternum, quod respectu Sacramenti, in communione ad supremum Ecclesiæ Sacramenta est species, est vero genus respectu illorum septem specierum Ordinum, seu Ordinationum sub illo contentorum, quod Ordo sacerdotum appellatur, & est supremum Sacramentum, quoniam solutionem amplectitur Bellarminus lib. 1. de Sacramento Ordinis cap. 8. & ali Recentiores passim, dum inquit, quod quavis singuli Ordines rationem Sacramenti habeant, unum tamen in genere Sacramentum simul constitutum, quod sufficit, ut Ordo dicatur unum generis Sacramentum, quod sub se diversas continent species. Alia unitas, quæ his erian septem Ordinibus tribui potest, est unitas Ordinis, & eujusdem connexionem, quam habent inter se, & ad Sacerdotium, qui est supremus Ordo, ad quem alii ordinantur, quatenus in Clericis assumendum prius debet primâ Tonitram recipere, deinde Ollarium, & sic deinceps gradus, utque ad Sacerdotium, quamvis hæc gradus non si simpliciter necessitate Sacramenti, sed tantum precepti Beccafisti, ut loco citato, diximus. Addit tamen Doctor hanc unitatem Ordinis, & Subordinationis non esse illam, propter illam, vel ordinatio est unum Sacramentum, sed magis esse unitatem, priorem jam assignata munirum generis propinquum.

7. Quarto dicendum est, Episcopatum quoque esse Ordinem propter dictum ab omnibus enumeratis distinctum etiam à Sacerdotio. Ita statuimus cum communiori in Schol. q. 1. cit. a. 1. n. 8. in quam etiam magis Doctor inclinare videtur loc. c. art. 2. & expresse deducitur ex Concil. Trid. sess. 23. cap. 4. ubi declarat pater ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc Hierarchicum ordinem præcipue pertinet, & postos, sicut idem Apostolus ait, à Spiritu Sancto regere Ecclesiæ Dei, eoque Presbyteris superioribus, ac Sacramentum Confirmationis conferre, & paulo post addit docet in super Sacra Synodus in ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & ceterorum Ordinum, &c. Itaque Concilium docet Episcopos ad Hierarchicum Ordinem pertinere, pater ceteros Ecclesiasticos gradus, per quos utique ceteros ordines intelligi facit deinde mentionem de Ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & ceterorum ordinum; quare sicut ordinatio Sacerdotum, & aliorum Ordinum est Sacramentum Ordinis, ita & ordinatio Episcoporum; sed potestas data per ordinacionem, quæ est Sacramentum, est Ordo proprius dictus; ergo & Episcopatus quoque erit talis Ordo, & ab aliis distinctus, quia Concilium illum enumerat, ut ab aliis condistinctum. Cui veritati suffragantur etiam SS. Patres, qui Episcopatum Ordinem vocant; ut S. Anacletus epist. 3. cap. 2. S. Cajus epist. ad Felicem Episcopum, & S. Ambrofus lib. 3. de Sacramentis cap. 1. suffragant etiam ratio, quia Episcopatus est gradus, quidam præminentis in Ecclesiæ & potestas quamdam ad actus Sacramentales, qui nullo modo convenienter ceteris Ordinibus, ut ad actus ordinandi Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi similiiter ad actum confirmandi, & conficiendi

ARTICULUS SECUNDUS.

Quæst. 1. Forma Sacramenti Ordinis, & quæst. 2. Forma singulorum.

10. Primum dicendum est, materiam remotam Sacramenti Ordinis in generali esse remillam, quæ ab Episcopo traditur sufficienti aliquem Ordinem, proximan vero esse illius rei traditionem, formam denique in verbis illis cōsiderare ab Episcopo prolatam, quibus exprimitur potestas Ordinis, qui cō-

ferens. Tum quia non minus videtur necessaria in Ecclesia aliquis Ordo respectu actuum Sacramentalium per se, & magna nobilium abusque comparatione, quam respectu Sacramentum per accidens, & indirecte, ac minus nobilium; sed plenum est quid actus illi, ad quos disponit gradus Episcopi, vel Episcopatus sunt per Sacramentales, & valde nobiliores, & excellentes actibus, ad quos disponunt omnes alii Ordines & Sacerdotio, quamplyres enim sunt indirecte tantum Sacramentales, sicut actus Subdiaconi, quatuor minorum Ordinum; ergo, &c. Et fanè omnino absurdum videtur, quod Ordines minores, ut etiam Diaconi, & Subdiaconi sint Ordines propriæ dicti, & non Episcopatus, cum hæc potestis longe excellenter illis.

8. Quinto, etiam addendum est, Episcopatum non ita à Sacerdotio distinguunt, sicut alii Ordines inter se distinguuntur. Ita quoque statuimus loc. cit. cum communione sententia à Sacerdotio Episcopatum distinguunt, & deducunt ex Scoto loc. cit. alii videri potest, quare sola remanet difficultas, quomodo predicti Ordines unum constituant Sacramentum; si enim singuli rationes Sacramenti participant, sequitur plura esse Sacramenta, quam septem, at haec quoque difficultas soluta est disp. citat. q. 1. art. 1. in fine ex Scoto d. 2. cit. quæst. 4. ubi docet duas unitates his septem Ordinibus tribui posse. Prima est unitas generis pro quaque aed quod omnia sit usum Sacramentum in genere propinquum, non remoto; quod declarat species virtutum moralium, nam Justitia, Fortitudo, & Temperantia sunt tria genera virtutum, quorum unumquodque sub se varias continet virtutes species, & etiam omnes illæ tres virtutes continent sub uno genere communis, quod est virtus moralis; sic igitur patet in proposito illi septem Ordines sunt unus Sacramentum unitate generis propinquum, quod est Ordo, & est genus subalternum, quod respectu Sacramenti, in communione ad supremum Ecclesiæ Sacramenta est species, est vero genus respectu illorum septem specierum Ordinum, seu Ordinationum sub illo contentorum, quod Ordo sacerdotum appellatur, & est supremum Sacramentum, quoniam solutionem amplectitur Bellarminus lib. 1. de Sacramento Ordinis cap. 8. & ali Recentiores passim, dum inquit, quod quavis singuli Ordines rationem Sacramenti habeant, unum tamen in genere Sacramentum simul constitutum, quod sufficit, ut Ordo dicatur unum generis Sacramentum, quod sub se diversas continent species. Alia unitas, quæ his erian septem Ordinibus tribui potest, est unitas Ordinis, & eujusdem connexionem, quam habent inter se, & ad Sacerdotium, qui est supremus Ordo, ad quem alii ordinantur, quatenus in Clericis assumendum prius debet primâ Tonitram recipere, deinde Ollarium, & sic deinceps gradus, utque ad Sacerdotium, quamvis hæc gradus non si simpliciter necessitate Sacramenti, sed tantum precepti Beccafisti, ut loco citato, diximus. Addit tamen Doctor hanc unitatem Ordinis, & Subordinationis non esse illam, propter illam, vel ordinatio est unum Sacramentum, sed magis esse unitatem, priorem jam assignata munirum generis propinquum.

9. Dices communis & antiqua Ecclesiæ traditione haber, quod sint tantum actus Ordinibus Ecclesiastici, vel ergo Episcopatus in generali non debet Ordo, vel sicut non diffiniatur a Sacerdotio. Ad hanc instantiam Auctores afferentes Episcopatus esse Ordinem propriæ dictum, & ab Ordine Sacerdotio simpliciter dividendum, gratis concedunt Ordines esse plures, quam septem, & quando septem communiter agnoscunt, & enumerantur, autem sermones esse de Ordinibus ad Sacerdotium requisitis, & Concilia illis septem praefitūrū mentionē facile quia supponerent fatus notum esse, Episcopatus esse ordinem particularem, à reliquo distinctum. Melius tamen respondetur, ut dictum est loc. cit. optimè in Ecclesia assignari, & retinere numerum Ordinum septem, quorum septimus supremus, & ultimus dicatur Ordo Sacerdotii; ita tamen, ut hic ultimo Ordo amplè sumatur, & nonnam Sacerdotii, non tantum pro potestate conferandi, sed etiam valide conferendi illa Sacramenta, que requiriunt ministrum conferendū; ac deinde hoc præster ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc Hierarchicum ordinem præcipue pertinet, & postos, sicut idem Apostolus ait, à Spiritu Sancto regere Ecclesiæ Dei, eoque Presbyteris superioribus, ac Sacramentum Confirmationis conferre, & paulo post addit docet in super Sacra Synodus in ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & ceterorum Ordinum, &c. Ita sicut ordinatio Sacerdotum, & aliorum Ordinum est Sacramentum Ordinis, ita & ordinatio Episcoporum; sed potestas data per ordinacionem, quæ est Sacramentum, est Ordo proprius dictus; ergo & Episcopatus quoque erit talis Ordo, & ab aliis distinctus, quia Concilium illum enumerat, ut ab aliis condistinctum. Cui veritati suffragantur etiam SS. Patres, qui Episcopatum Ordinem vocant; ut S. Anacletus epist. 3. cap. 2. S. Cajus epist. ad Felicem Episcopum, & S. Ambrofus lib. 3. de Sacramentis cap. 1. suffragant etiam ratio, quia Episcopatus est gradus, quidam præminentis in Ecclesiæ & potestas quamdam ad actus Sacramentales, qui nullo modo convenienter ceteris Ordinibus, ut ad actus ordinandi Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi similiiter ad actum confirmandi, & conficiendi

Quæstio I. Articulus II.

441

fertur. Ita Doctores communiter, & constat ex Concil. Carthag. & ex Florent. in decreto Eugenii, ubi dicunt materiam Sacramenti Ordinis esse remillam, cuius traditione conferunt Ordo, formam verè esse verba, quæ ab Episcopo in hujusmodi traditione proferuntur; loquendo verò de materia, & forma singularium Ordinum in particulari recolendum est, quod diximus dict. 4. cit. quæst. 3. ab initio Christum Dominum non determinasse in omnibus Sacramentis æquale speciem rei ponendam, pro materia in aliquibus enim non determinavit rem ponendam, vel exhibetalem talem secundum speciem infinitam, sed solum per se designavit in materia aliquius signi externi positionem, vel traditionem externam aliquius signi sensibilis aptum, ut per ipsam significaret talis effectus Sacramentalis, relinquendo Ecclesiæ determinationem magis specialeam rei adhibendam. Quod præterit patet in exemplo Confessionis Sacramentalis, nam pro materia Sacramenti ponentiam instituta est materia manifestatio peccatorum sensibili; quomodo cumque hoc contingat, sive enim haec manifestatio fiat sensibili per verba, sive per folios nutus et sufficiens, quia tale signum externum confessio peccatorum habet substantiam signi à Christo instituti, atque ita dicendum est in praefatione de Sacramento Ordinis, quod Christus pro materia quorundam Ordinum instituit traditionem aliecius rei accommodadæ ad significandum talis Ordinis ministerium, potestem, & gratiam; non tamen designavit ipse rem numero, vel specie determinatam, sed speciem ejus rei determinationem Ecclesiæ reliquit, ut hæc opportune determinaret talentum istam, vel illam est tradendam, ubi v. g. liberum, vel vas, cæcum, vel candelabrum, vel utrumque, & plane id ipsa experientia docet, quia non solum ipse Christus illum material non adhibuit, quia facta in collatione Ordinum adhiberi solet, sed nec etiam Apolloli illum ab initio adhibebant; sicutque tunc temporis ab Ecclesiæ primordio nec liber Evangeliorum, nec Epifoliarum exstabat, cuius traditio est materia aliecius Ordinis de facto. Verum quia in his Ordinationibus quoque traditur ab Episcopo duplex materia, & profert duplex formam, insurgit dubitatio si similis procedatur, quenam illam sit materia, & forma essentialis, in qua dubitatione pariter sunt opiniones, duæ extremparent afferentes uam, vel alteram materialem, & formam dumtaxat esse essentialem, & tertia media alterens materialem, & formam in his Ordinationibus Subdiaconus, & Diaconus in duplice parte confitent, & ex utræque coalesce; unde materia Subdiaconus constituit in traditione Calicis vacui, & patenæ vacui, & simili in traditione libri Epifoliarum; formam verò in verbis, quibus utræque traditio fit ab Episcopo. Et simili Ordinationem Diaconus adæquata constituit in utræque parte, scilicet, in impositione manus, & libri Evangeliorum traditione cum suis verbis, quæ in utræque dicuntur; & ex utræque ratione inquit integrum completi materialia, & ex utræque prolatione integrum formam; quam sencientiam doctores Sanchez, Henricus, Bellarmus, Lugo, Conchus, Bernal, Avera, Capensis, & ali Recentiores coniunctor, & latè defendimus loc. cit. ut probabilitorem, ut ibi videat potest.

11. Secundo igitur ad singulos Ordines in particulari descendendo in assignanda materia, & forma cujuscumque Ordinis, ac eorumdem offici procedemus iuxta Scoti doctrinam 4. dist. 24. quæst. 1. & ea que habentur in Concilio Carraginensi cit. & in Pontificali Romano, ut fecimus qu. 3. cit. art. 1. Itaque materia ordinationis Ostiariorum est traditio clavium Temporis per manus Episcopi forma verò sunt verba illa, quibus utitur consecranti, quando illas porrigit; ex quo patet officium Ostiariorum esse aperi- & claudere portas Ecclesiæ ad ingressum fidem, & ad custodiā sacramentorum. Materia, & forma Sacramenti, quo confertur Ordo Lectoriatus est porrectio, vel traditio Codicis, de quo ordinandi legere debent, & verba, quæ proferuntur ab Episcopo Codicem tradendo, unde Lectoriatus officium est legere ad populus lectiones sacras, sive simpliciter recitando, sive cantando. Materia, & forma Exorcistatus est traditio libri exorcismorum ad expellendos Demones ab obsessis, & verba, quæ tum ab Episcopo proferuntur, quibus ordinans dat ei potestatem ad expellendos Demones, & hoc est peculiaris officium Exorcistatus. Materia, & forma Acolythus est traditio Cerei extinci, & urecoli cum uero verba, quæ sunt Episcopis protex. Ex quo sequitur duplex etiam articulus in dicta duplice Ordinationis parte significatur, unum est lumina accendere, & deferre, & cum his Sacerdoti assistere ad Eucharistie Sacrificium. Alterum est preparare, & portigere urecoli cum uino, & aqua ad idem Sacrifici una peragendum, id est urecoli, cum uino, & aqua ab idem Sacerdoti una peragendum, id est urecoli, cum uino, & aqua ab Subdiacono preparare. Unde quia hic concurredit duæ materie, & duæ formæ, dubitari solet, quenam carum sit de essentiali, & in qua parte confitit propria hac Ordinatio. Alii volunt confitent in priori illa parte, scilicet in traditione Cerei cum suis verbis, qui sicut illud videtur Officium hujus Ordinis praecipuum, unde & iunctum est nomen Acolyti, & Cerofararii. Alii & contraria contendunt confitent in posteriori parte, scilicet, in traditione Urecoli cum suis verbis, qui hoc ministerium magis dicitur est, & proximum ad Eucharistie Sacrificium. Melius tamen, & certius affirmant alii, ut diximus loc. cit. media via incedentes in ordinatione Acolyti materialem, & formam in duplice parte confitent, & ex utræque coalesce, materiali scilicet, ex traditione Urecoli vacui, & candeblei cum Cerei extinci, & formam verò ex verbis ipsi correspondente, tunc, & probabilius videtur utræque traditionem, tam Urecoli, quam Cerei esse in hac Ordinatione essentialia, tam quia utræque ponitur equaliter in Conciliis, & Catechismo, ac Pontificali Romano; tum quia in illis, quæ ad validitatem Sacramentorum spectant, tutor semper pars est Episcopi prolatam, quibus exprimitur potestas Ordinis, qui cō-

con-

Missa verum, & propriè dictum sacrificium Deo offerri, & contra Hereticos plures id negantes, & expelle deducunt ex ipsa Christi institutione, cum dixit: *Hoc facite in meum commemorationem*, ubi verbum facie aequivalet verbo sacrificare, sic enim interdum Scriptura loquitur, ut Levit. 15. *Samez duas taururas, dabo te Sacerdoti, qui facies unum pro peccato, & alterum in holocaustum*, unde denotat rationem sacrificii, quia iustus Christus hoc mysterium exerceret, velut ad perpetuum retinendum, ac repetendum sua mortis sacrificium, quod in hoc Sacramento mysticè renovatur. Ita communiter Patres hunc locum exponunt, ducti testimonio Andreae Apostoli, qui *Agere Proconsul suadet ut Diis imolaret, respondit. Ego omnipotens Deo immognoride, non Taurorum carnes, nec Horum sanguineum, sed immaculatum Agnum in altari*, quo clarissimi dicunt non poterat in hujus veritatis actione simul, confectione, felicitate, & sumptu hujus Sacramenti rationem sacrificii essentialiter confidere, & neutrum sine aliud sufficere, & hoc solum probant rationes pro utraque parte adductas; & quidem de confectione pater ex eo, quod Ecclesia præcipit, ut habetur in Jure cap. Nihil & cap. illud 6. q. i. ut si contingat Sacerdotem celebrantem fasta confectione moriantur Communione, alii Sacerdotum etiam non ieiunus Missam perficiat, consummando soror victimam, ne felicitate, sacrificium imperfectum relinquatur, per quod innuitur hoc sacrificium ab aliis sumptu non esse integrum, ac perfectum essentialiter nec ratio adducta pro prima opinione convincit, quia mystica illa separatio sanguinis a Corpore Christi non sufficit ad rationem sacrificii, ad hanc enim realis aliquam mutatio rei sacrificare requiritur, alioquin non sacrificium, sed simplex oblatione fore, ut conflat ex dictis; eum ergo talis immutatio in sola confectione non repertatur, hinc legitur in illa sola perficiam, & completam sacrificii rationem minime repertiri. Præterea, quod nec etiam sola sumptu sufficiat ad tantum hujus sacrificii constitutandam ex opere, quia si haec sola essentia sacrificii constitueret, & confectione solum se haberet, ut actio prævia, & præparatio ad sacrificium, & dicebat secunda sententia, nempe tangitum productio, vel ad adductio victimae per sumptionem sacrificandi; lequeretur, quod etiam illis verbis illis, que dixerit, illis verbis, hoc facite in meum commemorationem, unde & can. 2. *Si quis dixerit, illis verbis, hoc facies in Misa non offerri Deo verum, & proprium sacrificium Eccl. anathema sit*. Tamen probatur ex ratione sacrificii superioris alignata, quia tota in hoc mysterio completur cum omnibus conditionibus requiritis, ejus enim definitio communiter recepta est, quod sit exterior oblatione, & immutatio rei permanentis exhibita in honore, & cultum Dei ad recognoscendam, & protestandam summam ejus excellentiam, & supremum dominum, facta per legitimum Ministrum, & per legitimum auctoritatem instituta; sed haec tota ratio plane in mysterio Eucharistia, & celebratione Missæ invenitur; nam panis, & vīnum converla in Corpus, & Sanguinem Christi offertur Deo in signum supremi ipsius dominii, & nostra subiunctionis; fit haec etiam oblatione per legitimū Ministrum, & tempore Sacerdotem ad hoc officium specialiter deputatum, & instituta est per legitimam auctoritatem, nempe ab ipso Christo, qui et Caput, legislator, & Ecclesie fundator, & etiam rei oblatione consumptio, quia Christus ipse definiit esse genitus est sub speciebus panis, & vīni visibilis, & sensibilis, & species Sacramentales consumuntur, non per manducationem, & portationem definiret esse verum iugiter, & proprium Sacramenti quoque esse de essentia sacrificii, in quo præter oblationem victimæ, quæ offerunt, necessaria est etiam aliqua victimæ immutatio, quæ fit in ipsa sumptione; non tamem probat in easola rationem sacrificii constuire, unde ex his sufficiet deducitur utrampque actionem, nempe confectionem, & sumptionem essentialiter sacrificium Eucharisticum integrare, nam ea tantum actio confenda est essentia sacrificii, scilicet sacrificio, nam potestas sacrificandi est propter sacrificium, sed potestas sacrificandi principaliter confert propter confectionem, ergo hæc principaliter spectat ad faciem. Minor colligit ex forma sacramentorum Sacerdotum, in qua dicuntur: *Accipere potest etiam offerendi Sacerdotum Deo, in illa autem sacra facili, non tamem propriæ, & principalier sit res, quæ immutatur, & sacrificatur*; Et quidem quod sit aliquo modo materia sacrificii patet ex modo loquendi Ecclesia in Offertorio Missæ, dum dicit: *Suffice Sante Pater hanc immutatam hostiam Eccl. non ordinata, ut ipsa, alioquin Sacerdotis offerre possit*. Horum facite in meum commemorationem, unde & can. 2. *accipere potest etiam offerendi Sacerdotum Deo, in illa autem sacra facili, non tamem propriæ, & principalier sit res, quæ immutatur, & sacrificatur*; Ecce quidem quod sit aliquo modo materia sacrificii patet ex modo loquendi Ecclesia in Offertorio Missæ, dum dicit: *Suffice Sante Pater hanc immutatam hostiam Eccl. non ordinata, ut ipsa, alioquin Sacerdotis offerre possit*.

32. Tertiù, quoniam plures actiones in Missa exercuntur, quibus hoc sacrificium percipiatur, id est dubitatur, & quanam ipsam præsumt per essentiam sacrificii species, & de duabus præsumt ipsius Missæ partibus est difficultas, & confectione, scilicet, & communione, an utrampque illarum ad rationem, scilicet essentiam sacrificii pertinet, in aliis enim, quæ in Missa sunt, convenienter ferè omnes, quod ad essentiam sacrificii minima pertinet, sed quid sicut tantum ceremonia quadam ab Ecclesia instituta, quarum alias sunt preparatoria, ut est oblatio panis, & vīni in Offeritorio, quod ab oblatione denominatur, alio sunt representativa, quæ in Passione Christi Dominii gesta sunt, alia deum significativa, scilicet, & ex illo sacrificio in fidere, derivantur. Tres autem sunt celebriores Theologorum sententiae in hac questione, prima afferat rationem, scilicet essentiam sacrificii in sola confectione confidere, sumptum vero se habere potius consequenter, & non nisi extrinsecus ad illud pertinet, cuius fundatorem est, quia hujus sacrificii essentia in ea actione consistit, quæ est explicitissima Passio, & mortis Christi Domini, representatione, arca confectionis est hujusmodi, cùm in illa vi verborum corpus (corum a sanguine) ponatur, & sic hæc mystica quedam separatio sanguinis ab ipso corpore, in qua quidem separatione realiter in Cruce facta posita sunt vera, & propria ratio sacrificii cruentis in ipsa Cruce peradie ergo &c. Ita Alanus, Suarez, Vaquez, Coninchus, Meratus, Bernal, Capensis, & alii. Secunda altera solum immutatio, non esse propriæ, & formaliter sacrificium, confectionem vero se habere antecedenter, velut actionem prævia, & præparatoria; cuius fundamentum est, quod ad rationem sacrificii pertinet realis quædam immutatio, scilicet destruere rei oblationis; per confectionem autem nulla sit Corporis, & Sanguinis.

33. Quinto tandem addendum est, ut diximus l. cit, quod quoniam utrampque actio ad essentiam hujus sacrificii pertinet adhuc tamen confectione magis principaliter se habet, & ratio est; quia illa actio magis principaliter ad essentiam sacrificii concurredit, propter quam principaliter confert potestas ipsa sacrificandi, nam potestas sacrificandi est propter sacrificium, sed potestas sacrificandi principaliter confert propter confectionem, ergo hæc principaliter spectat ad faciem. Minor colligit ex forma Sacerdotum à Cone, Florent., assignata, *Accipere potest etiam offerendi Sacerdotum in Ecclesia Eccl. fed hoc potest etiam offerendi Sacerdotum deo, in illa autem sacra facili, non tamem propriæ, & principalier sit res, quæ immutatur, & sacrificatur*; Et quidem quod sit aliquo modo materia sacrificii patet ex modo loquendi Ecclesia in Offertorio Missæ, dum dicit: *Suffice Sante Pater hanc immutatam hostiam Eccl. non ordinata, ut ipsa, alioquin Sacerdotis offerre possit*. Quod si quæras, an simul cum humanitate in hoc sacrificio offeratur etiam suppositum divinum, dicendum est eo modo, quo fit in Cruce oblatum, offerri quoque in Altari, & sacrificio Missæ, nempe per solum Iacobinum communicationem, non per formam actionis sacrificiæ subjectionem, implicat enim suppositum divinum esse capax immutacionis, quæ ad sacrificium requiritur, & significacionis divinae culoris, nam hæc supponit inferioritatem ad Deum. Confirmatur, quia Christus in sumptione Sacramenti immutatur modo ad sacrificium sufficiens, quia licet non destratur quoad esse simpliciter, sicut in antiquis sacrificiis victimæ macabatur, & cremabantur, destruitur tamen quoad esse Sacramentale, & licet non destratur quoad substantiam, bene tamen quoad præsentiam Sacramentalem; idque omnino sufficit, ut propriè dici potest in Eucharistia sacrificari, quia hoc sacrificium sic Deus instituit, hoc nempe modo extraordinarior, & singulari alii vicimis, & sacrificiis non communis.

substantiam, quæ destruitur, deinde Christus ipse, qui sit Sacramentaliter præsens sub speciebus, & tandem specie Sacramentales, per permanenter cum substantia Christi, & prius erant cum substantia panis, & vīni, dispergit Theologi, quoniam res proprie sit, quæ offerunt, & sacrificatur in Eucharistia, & verè, & proprio sacrificium dici possit; & Recentiores aliqui, ut Vaquez, Coninchus, Meratus, & alii, quos sequitur ex nostris Gavatius disp. 1. cit, de Sacrificio Missæ q. 6. dicunt, id quod in hoc Sacrifício offerunt esse Christum cum ordine ad species, ipsa Sanguinem Deo super Altare offert, aut ratio intrinsecus, & essentialis sacrificii Missæ confitunt, tunc in confectione, ut habet rationem oblationis, quia Christus in Altari sub speciebus panis, & vīni offerit; tunc in sumptione, per quam victimæ per Confectionem oblatæ immutatur, & ad destrucionem species secundum esse Sacramentale destruitur. Quod totum consonat doctrina ab initio questionis de sacrificio in communione, sicut enim ibi diximus ad essentiam, & naturam sacrificii in communione, propriè accepti, duo pertinere, nempe oblationem externam, & sensibilem ex una parte, & rei oblationem destrucionem ex alia. Ita in proposito in sacrificio Missæ dicitur intervenire Confectionem, tamquam oblationem externam, & sensibilem, & Sacramentum sumptionem, tamquam rei oblatione destructionem, & totam hanc doctrinam deducit Gavatius nostrar. part. 2. disp. 1. qu. 3. ex Scoto q. 9. quæst. un. art. 2. ubi sacrificio Missæ oblationem appellat, quænatur debet Sacerdos offerre pro se, & populo, & quod. so. ab initio sub A. quod quandcumque Christus, ut Summus Sacerdos offerit, panis, quem dat, id est, caro ejus est mundi vita; tunc autem semetipsum Christus offerre dicitur, quando dat nobis carnem sicut, quod utique non fit, nisi in Confectione, dunc accepit, & comedere, hoc est corpus meum; ergo de mente Doctoris Confectione habet rationem oblationis, quod etiam exprimitur colligetur ex Concil. Trident. fels. 22. cap. 1. & can. 2. ubi docet Christum Apostolis, eorumque successorum potestem dedisse offrendi sacrificium Missæ verbis illis: *Horum facite in meum commemorationem*, unde & can. 2. *accipere potest etiam offerendi Sacerdotum deo, in illa autem sacra facili, non tamem propriæ, & principalier sit res, quæ immutatur, & sacrificatur*; Ecce quidem quod sit aliquo modo materia sacrificii patet ex modo loquendi Ecclesia in Offertorio Missæ, dum dicit: *Suffice Sante Pater hanc immutatam hostiam Eccl. non ordinata, ut ipsa, alioquin Sacerdotis offerre possit*.

34. Primo statuendum est ex iam dictis qu. 4. cit. art. 1. quod licet substantia panis, & vīni sit quidem aliquo modo materia sacrificii, non tamem propriæ, & principalier sit res, quæ immutatur, & sacrificatur. Et quidem quod sit aliquo modo materia sacrificii patet ex modo loquendi Ecclesia in Offertorio Missæ, dum dicit: *Suffice Sante Pater hanc immutatam hostiam Eccl. non ordinata, ut ipsa, alioquin Sacerdotis offerre possit*. Quod si quæras, an simul cum humanitate in hoc sacrificio offeratur etiam suppositum divinum, dicendum est, quod tantum in manibus Sacerdotis tenet, est substantia panis, & vīni; unde licet illa oblatione non sit formaliter immutatio, sicut indicat illud, quod rite offeratur, esse materiam sacrificii, quatenus confitatur ex pane, & vīno, tamquam extermeno a quo, & materia transire; non tamem est res, quæ proprie, & principaliter ex intento offeratur, & sacrificatur, seu victimæ, quæ immutatur; quia licet substantia panis, & vīni in hoc sacrificio destruitur in protelationem divinæ potentie, ac prouidet est aliquo modo hujus sacrificii materia, quia tamen ejus destruere non est primarius, ac per se intenta, sed secundario ad verificanda verba Confectionis, & a introductione Corporis, & Sanguinis Christi sub speciebus, quæ in hoc Sacramento sunt per se, & primario intenta; id est nequit esse propriæ materij hujus sacrificii, sed solum spectat ad illud, ut terminus a quo, & materia transire, quæ ad praesentiam rei principaliter intenta corrumpti debet, ac desinere.

35. Secundo dicendum est, Christum ipsum esse rem, quæ propriæ, & principaliter in hoc sacrificio offeratur; ita Concil. Trident. fels. 22. cap. 1. ubi de Christo loquens inquit, quod in Eucharistia novum instituit Pascha, sicut ab Ecclesia per Sacerdotem sub figura visibilibus immutandum, & cap. 2. In divino hoc officio, quod in Missa peragitur, item illi Christus continetur, & incrementum solam, qui in a Crux serm. sicut in cruce oblitus, quod etiam loquendis modo passum utuntur Patres, dum dicunt Christum ipsum Corpus, & Sanguinem Christi sacrificari, offeri, & immutari in Altari. Quod si quæras, an simul cum humanitate in hoc sacrificio offeratur etiam suppositum divinum, dicendum est eo modo, quo fit in Cruce oblatum, offerri quoque in Altari, & sacrificio Missæ, nempe per solum Iacobinum communicationem, non per formam actionis sacrificiæ subjectionem, implicat enim suppositum divinum esse capax immutacionis, quæ ad sacrificium requiritur, & significacionis divinae culoris, nam hæc supponit inferioritatem ad Deum. Confirmatur, quia Christus in sumptione Sacramenti immutatur modo ad sacrificium sufficiens, quia licet non destratur quoad esse simpliciter, sicut in antiquis sacrificiis victimæ macabatur, & cremabantur, destruitur tamen quoad esse Sacramentale, & licet non destratur quoad substantiam, bene tamen quoad præsentiam Sacramentalem; idque omnino sufficit, ut propriè dici potest in Eucharistia sacrificari, quia hoc sacrificium sic Deus instituit, hoc nempe modo extraordinarior, & singulari alii vicimis, & sacrificiis non communis.

36. Tertiù dicendum est species etiam Sacramentales aliquo distinguenda, primò panis, & vīnum quantum ad

45. Tertiù dicendum est species etiam Sacramentales aliquo

modo pertinet ad rem, quae in hoc mysterio sacrificatur. Hoc enim expressè deducitur ex verbis Tridentini allegatis, dum inquit Christum obscillicem corpus, & sanguinem tuum sub specie panis, & vini, & scipsum sub signis visibilibus instituisse, quo planè loquendi modo significavit, has quoque species ad victimam hujus sacrificii pertinere; immo Concilium in illo codem capitulationem congrualiter assignat, duas inquit: ut dilecta sponsa sua Ecclesia visibile, sicut bonum natura exigit, relinqueret Sacrum, quia ergo victimam, ut sit humano usui accommodata debet esse sensibilis, ideo & ipse species ad rationem hujus victimæ pertinere debent. Confirmatur, quia species ipsa in hoc sacrificio valde immutantur, nam in suceptione confunduntur, & in Consecratione a subiecto separantur, ergo nollet per se, quin pertinere possint ad rem, quae in hoc Sacramento sacrificatur. Tum tandem quæ expedit habetur ex Canone. Hoc est de Confessat. d. ubi dicitur: *Hoc sacrificium dubius confessio, visibilis, scipsum, elementorum specie, & invicibilis Domini Nostri Iesu Christi carne, & sanguino, ita etiam Suarez, Beccanus, Scotus, Averla, & alii Recentiores.* Quod autem dictebant Autores supra adduci, species Sacramentales ad rem oblatum in hoc sacrificio non pertinere, ut partem eius, sed esse parum modum, sub quo Christus offeratur, & immutantes, et per se nomina contentio, ut diximus qu. 4. cit. no. 74. & seq. nam Hisque p. d. 13. qu. 5. fui Commentarii afferit ipse quoque nobiscum species in ratione sacrificii unum integrum constitutre. Confirmatur, quia et Amicus adverit disp. 3. 3. fct. si aliquis Apostolus in triduo consecratus, talis sacrificii principalis & offerens sufficit idem Christus, non ratione actualis oblationis, ad quam tunc Christi anima a corpore separata non concurrit, cum hoc munus totius corporis; ergo ratione institutionis, & virtutis Sacerdotibus communicata, tamquam Christi Vicaris, & Ministris. Propriæ ergo ratio, qua verè Christus dicitur principialis offerens in hoc sacrificio est, quia sic illud instituit, ut offeratur nomine ipsius, & ab ipso persona, hac enim ratione qualiter Sacerdos se habet, ut Minister Christi Summi Sacerdotis, & ita unam rationem sacrificii cum ipso, quare conclusus i.c. utrumque opinionem sustineri posse, quia in re Autores utriusque convenienter, & solum modo loquendi discrepant, omnes enim concedunt species Sacramentales pertinere ad rem, quae in hoc mysterio sacrificatur, quod est intentum nostrum in hoc puncto, fivit ut quo, fivit ut quo.

42. Quarto quod spectat ad aliam questus partem, Christus Dominus est principalis offerens Missæ sacrificium. Ita D. Thomas quis. 82. art. 1. & Scotus quodl. 20. ab initio lit. A. ubi explicans illud Joann. 6. Panis quem ego dabo, caro mea pro mundi vita, subdit, quandocumque enim Christus, Sunus natus Sacerdos offerens, quis queat dicit, caro eius, sed mundi vita, quibus verbis significat, quod Christus est offerens sacrificium Missæ, non quod modicumque, sed ut Sunnus Sacerdos, & principalis offerens, unde Tataretus ibi, & alii Scoti dicunt, quod Sacerdos offerens ministerialiter Christum, & Christus offerens principaliter, quam doctrinæ locupletum confirmavit Concil. Trid. I.c. dum inquit, Christum sive nunc offerens Sacerdotum ministerio, qui seipsum rite oblitus in Crux, quod etiam ante docuerat Concil. Lateran. sub Innocencio Tertio, ut referunt c. Firmiter de Summa Trin. & fide Catholica, Idem ipse Sacerdos s. & sacrificium Iesu Christi, & sic etiam colligit ex Scripturis, ut explicant Sancti Patres, & prefertur D. August. lib. 10. de Civit. Dei. c. 29. ubi dicitur de Christo, *Tu ex Sacerdoti in terram, optime enim intelligi potest.* Sacerdotum Christi dici etenim, & perpetuum in toto seculi cursu, quia semper Christus sibi in hoc sacrificio officium gerit Sacerdos, sub specie panis, & vini. Et hoc etiam ratio ipsa suadet, nota Averla qu. 21. fct. 8. & Bellarminus art. 4. quia cum sacrificium sit oblatio, personam quoque offerentem involvit, unde ut si Deo acceptum, debet esse a digno, & grato offerente, & ideo Gen. 4. dictum est: *Re/petit Deus ad Abel, et ad manus eius, ad Cain autem non respexit,* sed hic est quod interdum contingit Missam ab insigne Ministro celebrari, ergo alius debet esse Sunnus Sacerdos, nempe Christus, semper offerens principaliter hoc sacrificium, & cuius vice alii Sacerdotes offerunt, idoque hoc sacrificium semper eum acceptissimum, sicut munus missum à Princeps per manus famuli, quod juxta dignitatem mittentis accepatur, & non juxta conditionem famuli; & elemosynam data a probo herbo per manus iniqui servi ad huc est Deo accepta intuitu dancit. Per hunc enim modum salvatur, ut docet Scotus l. c. quo pacto alio sacrificandi non inquinatur, etiam à malo Ministro procedat, sed tempore operæ operæ suum consequetur effectum, quia omnium actio illa sacrificia non accipit suam honestatem, saltem completam, ut procedit à Ministro, sed ut est à Christo assumpta, ut principaliter offerente, mediante Ministro, tamquam instrumento.

43. Quintum addendum est, Christum Dominum principali-

ctiam

ter hoc sacrificium offerere, non quia proximè, & immediate offerat, ut dicebant Autores citati ab initio articuli, sed solum quatenus illud instituit, non quodcumque, sed à Sacerdotibus suis nomine Patri offerendum, unde Christus non est offerens proximè, & immediate, sed remote, & medianibus Sacerdotibus, quatenus isti in persona illius offerunt, ita Divus Thomas, & Scotus loc. cit. ut fuisse declarat Gavatius nosfer. disp. 1. & sequuntur Henriquez, Vasquez, Beccanus, Amicus, Averla, & alii Recentiores communiores & probatur in primis ex Concil. Florent. in decreto de Sacramentis, ubi inquit: quid Sacerdos in persona Christi loquens confitit hoc Sacramentum; ergo non Christus immediate, & proximè, sed Sacerdos per se. Christi gerens sacrificium hoc confitit dicitur, quem modum etiam indicat Concil. Trid. dum inquit: Christum esse num offertent Sacerdotum ministerio, & idem demonstrat Gavatius loc. cit. pluribus Patrum testimoniosis, que apud ipsum videntur possunt. Deinde hoc etiam ratio ipsa fuderit, nam ut Christus sit principalis offerens in hoc sacrificio sufficit ut Sacerdos in persona ipsius offerat, & per virtutem ab ipso acceptam, sicut enim verè dicitur agere, qui per alium agat, tamquam per suum substitutum; & per virtutem, & auctoritatem illi imperitam, & communicatam. Ita Christus vere sacrificare dicitur, cum per Sacerdotes, tamquam per suos substitutos, & per virtutem illis communicatam confirmatur. Confirmatur, quia et Amicus adverit disp. 3. 3. fct. si aliquis Apostolus in triduo consecratus, talis sacrificii principalis & offerens sufficit idem Christus, non ratione actualis oblationis, ad quam tunc Christi anima a corpore separata non concurrit, cum hoc munus totius corporis; ergo ratione institutionis, & virtutis Sacerdotibus communicata, tamquam Christi Vicaris, & Ministris. Propriæ ergo ratio, qua verè Christus dicitur principialis offerens in hoc sacrificio est, quia sic illud instituit, ut offeratur nomine ipsius, & ab ipso persona, hac enim ratione qualiter Sacerdos se habet, ut Minister Christi Summi Sacerdotis, & ita unam rationem sacrificii cum ipso, quare conclusus i.c. utrumque opinionem sustineri posse, quia in re Autores utriusque convenienter, & solum modo loquendi discrepant, omnes enim concedunt species Sacramentales pertinere ad rem, quae in hoc mysterio sacrificatur, quod est intentum nostrum in hoc puncto, fivit ut quo, fivit ut quo.

QUÆSTIO QUARTA.

De effectibus Sacrificii Missæ.

46. Supponendum est ex Scoto quodl. 20. ab initio, & communis DD. sententia Sacrificium Missæ duplice habere valet, nimis ex opere operantis, & ex opere operato ad effectus suos producendos; priuscum est, qui ex bonitate ipsius Ministri emanat, quod quidem illis cum omnibus aliis operibus communis est, secundum quod ex Christi institutione competit, sive bona moraliter dat, sive male fave operans sit in causa gratiae, sive peccati, dummodum opus ipsum exequatur secundum quod fuit à Christo Dominio institutum, unde Concil. Trid. scil. 22. c. 2. dicit huius sacrificii oblationem ita est emundam, ut nullus indignitas, vel malitia offerentis iniquitatis posse. Hic non disputatione esse de effectibus, quos hoc sacrificium causat ex opere operantis, sed de effectibus, quos causat ex opere operato, quatenus sit opus Christi nullo habito respectu ad dispositionem Ministri offerentis.

ARTICULUS PRIMUS.

Quoniam sine hujus sacrificii effectu.

47. Primo, convenient Catholici omnes, hoc sacrificium ex sui institutione, & ex opere operato haberi vim remittendi penam peccatorum suppedita remissione culpa, siue esse verè satisfactorum, & propiciatorium, & non solam pro visione, sed etiam pro defunctione, id est, animabus in Purgatorio destinatis; & ex parte colligunt ex Trid. scil. 22. & cap. 3. in quibus definit, hoc sacrificium non solum prodebet sumenti, sed etiam iis, pro quibus obseruantur tam vivis quam defunctis pro peccatis, penit. & satisfactoribus. Habetur etiam ex perpetua Ecclesiæ traditione, & fidem ex similitudine ratione vero non alia constare potest, quam voluntate, & institutione Christi, ita Ecclesiæ manifesta, & ex efficacia passionis Christi, cuius cruentissimi sacrificii hoc incursum est representatio, ac veluti renovatio. Dū autem dicitur virtute huius sacrificii remitti penas debitas post remissionem culpæ restantes, inveniri debet, quod immedietate remittantur, & non tantum medietate impetrando auxiliis ad opera satisfactoria, hoc innuit Concil. loc. c. cum sit per hoc sacrificium prædictas penas, non solam fidelibus vivis remitti, sed etiam defunctis in Purgatorio degentibus quibus tunc immedietate remittuntur, & non impetratio gratia perfectam, vel inscriptione Sacramenti existentem penitentie, & rationem deductam ex traditu de penitentia, ubi docet veniam extra Sacramentum non remitti sine contritione, & infractione gratiae. Alii vero alterum sacrificium hoc, ne dum habeat vim peccata venialis remittendi mediante auxilio supernaturali divina gratia, modo quo de mortalibus iam dictum est, sed etiam defunctis in Purgatorio degentibus quibus tunc immedietate remittuntur, & non impetratio gratia perfectam ad bona opera satisfactoria existentis, quia in Purgatorio non est locus satisfaciendi, sed exercendi opera satisfactoria, sed solum satisfaciendi, & sola peccata venialis perpetuo, idem ergo de vivis quoque dicendum est, cum idem sacrificium pro utrifice vivis quoque dicendum est, sed etiam idem sacrificium pro utrifice vivis quoque dicendum est, quod plane videtur fatus probabilitate dictum, & tali evidenter probat Gavat. ibidem ex Concil. Trid. scil. 14. cap. 3. ubi docet, peccata venialis non esse materia necesseiam Sacramenti penitentie, sed multis aliis remedii expiri posse, ut nos quoque fuisse docuimus 4. dist. q. 9. de remissione peccatorum venialium art. 1. & 2. atque nullam

Magistrus Theolog. Moral.

E.P. allud